

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΥ
Αριθμ. Πρωτ. 200

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Δοκ. 111/109

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Θεσ. III 109/19*

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

11-15/11/70.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- Ἑθνηαί -

1. Ἡ συμπληρωσις ἐγίνετο βάσει τῶν συλλεγεσθῶν πληροφοριῶν, αἵτινες συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ συλλογιστέλλον προχέρον χειρόγραφον. διὰ τὴν ἐργασίαν, ὅμως, ταύτην, ὁ γράψας εἶχε καὶ ἴδιαν ἀνείληψιν, ἐν προσωπικῶν ἐπιζητήσεων.
2. διὰ τὸ πρόχερον χειρόγραφον, αἱ ἀπαντήσεις εἶναι ἡριθμημέναι μετὰ τὴν σειράν τοῦ ἐντύπου θρωπματολογίου.
3. Διὰ τὴν εὐκόλοον καὶ συνδυασμένην παρακολούθησιν, ἐντύπου καὶ προχέρου, διαχωρίζονται τὰ ἐρωτήματα μὲ μικρὸν κενόν καὶ ἀναγράφονται ἐν μινῶν ἐν ποίον ἐντύπῳ τοῦ προχέρου, τελικῶς καὶ καθεὶς βελίς τοῦ ἐντύπου θρωπματολογίου.
4. Τραχούδια δεριδμοῦ καὶ κατ' ἐῶμον πυρᾶς, διατάρχουσι μόνον ἐπὶ χειρόγραφον.

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Δομενικόν...
(παιλαιότερον ὄνομα: Χειρακία.), Ἐπαρχίας Ἑλλαδῶν
Νομοῦ Παρίους.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Δημήτριος
Καραμιντζάς.. ἐπάγγελμα ... διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ... Δομενικόν.. Ἑλλαδῶν.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... (7).....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Κ. Χαλαχέρου.. Αθανάσιος....

.....
ἡλικία... 80.... γραμματικαὶ γνώσεις... Απὸφοιτος.....
Διμεσοτικὸν Σχολεῖον τόπος καταγωγῆς Δομενικόν.
Ἑλλαδῶν.....

β) Παιδεία: Ἀντώνιος ἡλικία 70... Γραμμ. γνώσεις: Στ' ἀφελὺς
Δομενικόν Ἑλλαδῶν -

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Οἱ χερσότοποι καὶ ἡ μὲν καλλιερχομένη
γῆ ἔκταθι (ἀγροαπαυερμα) πρὸς βοσκήν· Ἡ ἄλλη μὲν
καλλιερχομένη ἔκταθι πρὸς σποράν -
Υπάρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; Οἱ χερσότοποι ἦσαν πάντοτε τὰ ἀγροαπαυερμα ἄλλαζαν
κάθε 2 χρόνια (ἀποτελοῦσαν 2 νταμλές) -
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. εἰς Τούρκους
Παράδω· καὶ μετὰ μεταβέτηρια. (βακούφικα)· -
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Δε. ἐπῆρχε. ἡτοιμα. περίπεωσθ. γιὰ εἰ. κα. κτηματα.
ἦ. ταν. τῶν. Παράδων, Οἱ. Τούρκοι. κα. μοίραζαν μετὰ
κ' ὁ θάνατο. τῶν γονεῶν τους.

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Ἄλλοι. κάτοικοι. ἦταν μόνον γεωργοί, ἄλλοι. κτηνοτρόφοι. καὶ ἄλλοι. γεωργοκτηνοτρόφοι.*

2) Οἱ τεχνίται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; *Ὀχι. ἀσχολοῦνταν μόνον μετὰ ἐπάγγελματι.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μετὰ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Στα κτήματα τῶν τσιφλικούχων. δούρκων, δούλευαν μετὰ δὴλ. τὴν οἰκογένειάν τους μετὰ ἀμοιβήν, ἐκτὼν μοναστηρίων. ἐθελοντικά.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.). *Κολλῆγοι. Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; Ἄν. ὁρωπίων. χωρὶς πεφισμένα, δακνύματα καὶ ἀξιοπρέπεια.*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ τῶν ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα). *Σε εἶδος.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται : ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; *Μάλιστα. λέγονταν. χαρματζήδες, ἀλλὰ μόνο μετὰ θέρισμα. καὶ ἀλώνισμα. ἦταν κτόπιες καὶ πληρώνοταν μέχρι 5 σταμπῶν γιὰ τὸν ἀλώνισμὸν καὶ ἕνα ταχάρι τὴν ἡμέραν γιὰ θέρισμα.*

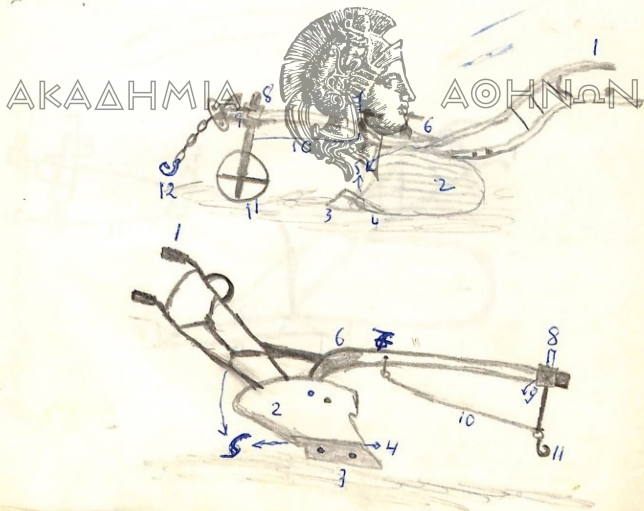
5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (υπηρέται) ἢ δούλα ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ὀχι... Δὲν χρησιμοποιοῦνταν δούλοι ἢ δούλες, μόνιμα.*

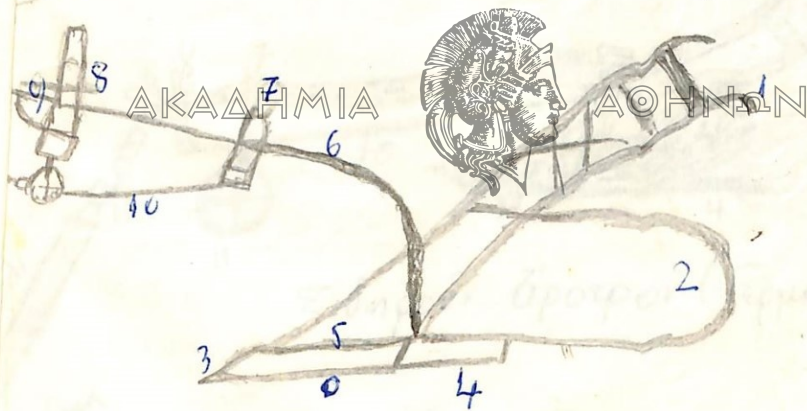
6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Δὲν πᾶσαι. πονθενα. Μόλις ἀπὸ πολυμελῶν οἰκογενειῶν. δούλευαν ἐπὶ ἀλώνισμα. καὶ θέρισμα μετὰ ἐκτελειωτικὸν μεροκάματο καὶ γιὰ τὴν τροφήν.*

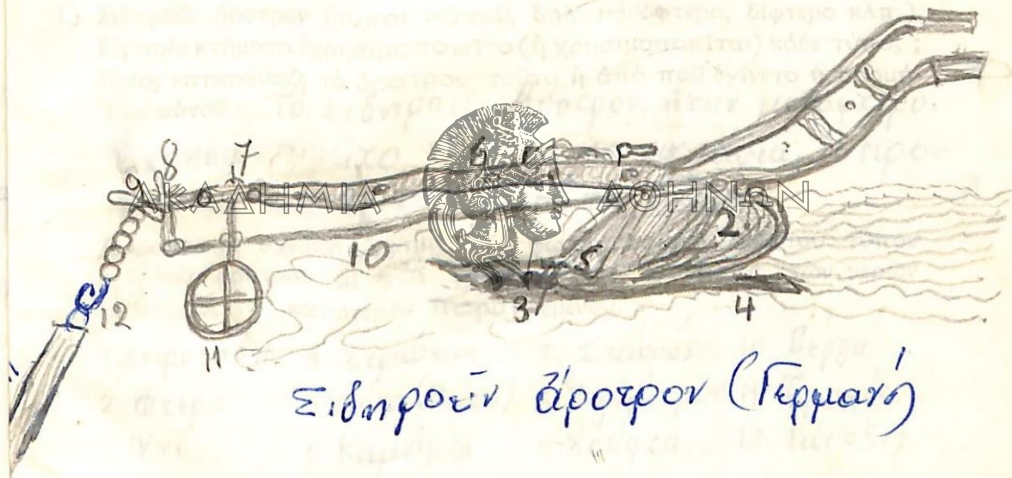
β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... *Ὀχι...* ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρამατευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *Ὀχι.*

Γ' Σταμπολί = 25 δκάδες. - Ταχάρι = 12,5 δκάδες.

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
 .Μονοχ.. μέ. κοπριά.. ζύων.. καί. μέ. ζών. καλαμια.,
 .Πού.. παραχώνονται.. μέ. κό. βόρυγμα.. καί. βα.

σκληρό

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοτεροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
Μονον. με κοπριά. ζύων. καί με ἐπὶ καλαμια.
Ποῦ. παραχώνονταν. με. ἐκ. ὄργωμα. καί. βα.
Μ.Ι.Ζε.

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Μ.Ι.Κα. ἐκ. 1950.

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Τὸ εἰδηρεῖο ἀλέτρι (γέφυρας) μετὰ ἐκ. 1914, ἡ ἀλκωτικὴ μηχανή (πατόδα) μετὰ ἐκ. 1933.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκευάζετο τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Τὸ εἰδηρεῖο ἄροτρον. καὶ μονόφτερο.

Ἐχρησιμοποιεῖτο ἐπὶ ὅλα τὰ χωράφια. Ἡ προμήθεια του ἐγένετο ἀπὸ τὸν Βόλον.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Χειροτάβη.	4. Στερώση...	7. Σ. ταρὸς...	10. Βέργα...
2. Φερό...	5. Μάνα (βάση).	8. Υγρόμετρον.	11. Τροχός...
3. Υ. γί...	6. Καμάρα...	9. Χούφτα...	12. Γάντζος.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῇσει;) ? Ἀπὸ ἐκ. 1945-46...
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ? Ἀπὸ ἐκ. 1932-33.

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *Οὐδὲ ποτε...*

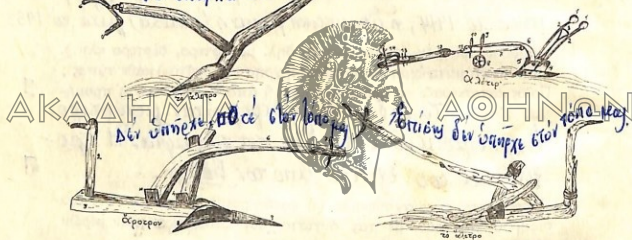
5) Μηχανή ὀλωνισμού ... *Ἀπὸ τοῦ 1933*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ... *Μοταχοί τοὺς οἱ χειρικοί*

→ *Μία μορφὴ ξυλίκου ἀρότρου ὑπῆρχε, αὐτὴ ποὺ ὠνόμαζαν μέχρι σήμερον. Ἀπ' αὐτὴν ἔκοιζόμενες καμμία...*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

Δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ τόπῳ μας

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Χειρολάδα</i>	6. <i>Ξισάδα ἢ βίργα</i> ..	11. <i>Λουρί</i>
2. <i>Τεῖχος ἐνδίδω</i> 7.	<i>Καμάρα</i>	12. <i>Ζυγος</i>
3. <i>Κοκκαύρι</i>	8. <i>Τεῖχος ἐνδίδω</i> ς..	13. <i>Ζευλὲς</i>
4. <i>Νή</i>	9. <i>Ἀμπόλι</i>	14. <i>Ζευτῆρες</i>
5. <i>Παραβολα</i>	10. <i>Μπαύκλα</i>	15. <i>Γούνα ζυγοῦ</i> ..

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῃσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτονογράφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ζυγάκιον

4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίαν οὐκ ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχθυογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

... Ηεκα. μια. μαρτυρ. αλλα. διακρινονται. οε. φαρδύ-
... τερα. και. στενωτερο. στο. μπροστινο. του. μερος. Το
... στενωτερο. χρησιμοποιωνται. για. το. πρωτο. και. δευτερο. βρῡμα-
... το. φαρδύτερο. για. τα. άλλα.

5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου

Ἡσαν ἑξήματα λαμβάνοντες

δ) Ἦτο (ἡ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

Υπήρχε και ξύδινη και βιδερνία

ξύλην ἤσαν. ἐκήματες. λάμδα. μικροῦ, μέθυ. τρύπη. ἐπ' ἄκρα τῶν κα-
 ω κελεῶν, γὰρ γὰρ εὐιδέεται μέτ' αὐτοῦ, μ' ἔνα. φραγκοκαρφί. ἦ βρήνα. οἱ τρύπη
 ἔνα ρύθμιζαν. τὰ βάθος τῶν δρυῶν, καὶ ἀνεκαλέσασθαι. τῶν φραγκοκαρφί. ὅταν τοῖς
 ἰερεῦσι ἐβρίοντο βράχο ἢ ξύλινον ἐβρίοντο καὶ τὰν ἀνὰ ἐπὶ εὐιδέονται διὰ τῶν καὶ ἐπαθε εὐαλεῖ
 Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιορθώσιν τοῦ ἀρότου
 (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

⁵Ηταν. το βκεπαρτι, το πριανι, το αριδι, το αρναρι, το ζιμπλαρι

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες, ἢ ἄλλο. ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Βωδία καὶ βοσβαλῖα μοτο

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἐν ; Δύο ζῶα

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Ἦταν ἀπαραίτητος

Ὅτι ὑπῆρχε ὅταν ἐπόμας

ζυγός ἀπὸ εὐδεργίου ἀλάνης καὶ ἀπὸ βοῦδικοῦ.

Ὅτι ὑπῆρχε ὅταν ἐπόμας

ζεύλα

ζεύλα

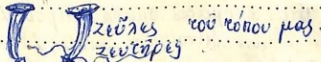
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λαυριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). ... Τὰ ἐξαρτήματα ἦταν 1. Ζυγός, 2. Λοῦρι, 3. Ζεύλες

4. Ζεύλη, 5. Λοῦρα, 6. Ζεύλη, 7. Ζεύλη, 8. Ζεύλη, 9. Ζεύλη, 10. Ζεύλη

Αὐτός ἦταν ὁ ζυγός τοῦ τότε

Ζεύλες 3, 2. Λοῦρι, 5. Ζεύλη, 1. Ζυγός

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ... Λοῦρα καὶ Λοῦρι. Ἦταν ἀπὸ ἄσβεστο, πῶς ἐκτελεζάσταν μὲ κοπανισμένο βουβάρι, γιὰ νὰ διατηρεῖται μαλακό. Τὸ ἐβαζαν ἐπὶ μέση τοῦ ζυγοῦ, περὶ τοῦ ἀπὸ τὸν κρίκο τοῦ κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ καὶ ἀποκρίσκεισαν μὲ μπου

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; Ἀπὸ τὸ 1916 : ... Κληδὼν

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; ... Μὲ λαίμαρξια, βαμαράκι, τραβηχτά, βαλαχχάρια καὶ βχοιτιά(2)

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν,
τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. *Ἀπ. τῆ μέν. ἐγὼ καμάρα, ἐτέρων τῶν
μια βραχίολα (ἐλλυγεῖν). καὶ ἀπ. αὐτῆς πιάκονται ἐ γάντζος
τοῦ φалаχχαριῦ. τὰ ὑπολοιπὰ μέρος τοῦ ἄροτρον. εἶναι, ὅπως
ἐγὼ περιγράψαμε ἐπὶ ἐλάδετρον, ὅτι κόντουρι, κλπ. π. Πῶς μοῖ
ἐὼ ἀμπόλι καὶ ὁ ζυγος. —*

ἐνῶνται ἐλάχεια ἐπὶ τοῦτο μαζ.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπὸ πρέτης. *Σημειώσατε πρῶτα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. Ὑρχακε. ὁ ἄνδρας. ἐνῶνται
ἀλλὰ. ἐπὶ ὑφιστάμεν. περὶ πτωχῶν. ὁ ἐπὶ πρέτης...
(Χαυμεκίαν, ἀπ. ἐγὼ Χορμεῖ) καὶ ἐπὶ ἐλάχεια. οἱ γυναῖκες.*

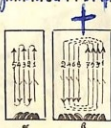
- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). *Το ποδεύονται, ὁ ζυγος καὶ δειν-
ταν. αἱ ζεύγῃ, κατόπιν. περὶ κινῶνται. ἐπὶ ἀμπόλι. ἐπὶ λουρί-
ται. ἐνδύνονται. μετὰ γάντζα τοῦ ἄροτρον. (βοδιῶν)*
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *Κατὰ καὶ ἴδιο
ἐκείδον. ἐπὶ τῷ. ὅμως. ὁ ζυγος, δειντὰ. οἱ ζεύγῃ, τοπο-
θετοῦνται. ἐπὶ λουρί, περὶ κινῶνται. ἐπὶ ἀμπόλι. καὶ ἐνδύνονται μετὰ*
- 3) Πῶς κατεσκευάζονται οἱ γεωργοὶ τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ἄροτρον
ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
*Μετὰ κα. σχοινία. ποῦ ἦταν. δεμένα. ἐπὶ κέρατα. ἐπὶ βοδιῶν,
ἐπὶ ἄλλων, μετὰ κα. σχοινία. ποῦ ἦταν. δεμένα. ἐπὶ κεφαλαρία.*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μὲ τὸ ξύδινο ἄροτρο, τὸ ὄργωμα γίνεται κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὅπως, ἐπὶ, σχεδιάγραμμα (α),

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Μὲ τὸ βιδιρένιο, γίνεται, περιφερειακῶς, ὅπως, ἐπὶ, (β). —

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, στρώμας, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.); .. Τὰ ὄργωκα καὶ ἡ σπορά τοῦ ἀγροῦ, γίνον-
ταν, μὲ, σποριάς,

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; Με τρυφάνη καὶ πλάτος (12) δρασκελῶν καὶ τραβούσαν αὐλακία

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ., νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον; .. Ἦσαν, ἐν, χρήσει, τὸ, βασιλικὸ, ὄργωμα καὶ τὸ ὄργωμα πλαγίως,

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Δὲν, ὑπάρχει, ἐπὶ, τόπον, μας, συνήθεια, καὶ, γίνε-
ται, σπορά, μὲ, σκαπάνη, ὅχι, παλαιότερα, γίνον-
ταν, αὐτό, —

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Στά. ὄμαλα. χωράφια. Κάθε. γέο. ὄργωμα. ἐταρῶνόνταν με. εὐ. προηγούμενο, ἐπὶ. πλαγιάρικο. δέ, ἐταρῶνόνταν. πλαγιῶ.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Γίνονταν... 4. 5... ἢ 5. 6... ὀργώματα. Πρῶτη περίοδος... ὀργωμάκι, ἢ καὶ ἀπ' αὐτῶν 10. καὶ Γενάρη μέχρι. εἰλους. Μαῖον. καὶ. δεύτερη. ἀπ' αὐτῶν 15. Ἀρχοῦ. βλου. μέχρι. εἰλους. καὶ. ἑπορῶν. Αὐτά. ἦσαν. 1. τὸ ἐχίμιμο, 2. τὸ διαβάσμα, 3. τὸ ἐριάλετρο, 4. τὸ ἐταρῶνόνταν, 5. ὁ θάρακος.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Γίνονταν 2 ὀργώματα καὶ ἕνα ἐκάκιμο φέ. καὶ. ἢ δύο ἐκάκιμα με. καὶ. ἦσαν. 1. τὸ ἐχίμιμο, 2. τὸ διαβάσμα 3. τὸ ἐκάκιμο.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... ἢ 6. πρὶν. ἢ ἀφ' οὗ. ἀσπαρτοί. ἐπὶ. ἕνα. γεωργικόν. ἔτος.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; Διὰ. ἐταρῶν. κριθῆς, 5. δι' ἀραβοσίτου. 3. διὰ. ψυχανθῶν 2.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ἕνα. βακκι, πᾶν. λεχόν. καὶ. ἑπορῶν. βακκι. 2. γιὰ. ἐὰ. ἐταρῶν. ἢ. ἕνα. φρον. βαῖ. γιὰ. ἐὰ. κουκκία. καὶ. ψυχανθῶν.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μετὰ). 1, καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

... ἦ. καὶ ὁ κασμάς καὶ ἡ τσάπα (ἐκτεταρμένα) .
... ἀντιβῆ, ὅπως ταῖς ἐκμεταλλεύμενα παρακάτω.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

ἦ. γυναῖκα... καὶ τὰ παιδιὰ του... λέγονται... βο-
ηθοί...

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἴδους...

ἦ. ὁ ῥόβη. καλλιεργεῖται αὐτὰ ποὺ προεῖς ἔστιν
ἀγροασπινύμα. ἦ. γυναικα. ἢ ἄλλες βοῦδες ἀκολουθοῦσι
καὶ ἔρριχνε. ἕνα-ἕνα τοὺς σπόρους ἐπὶ αὐλάκια (κουκιά-ρεβύθ)

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
ζώων· π.χ. ῥόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Μοῖνα γιὰ ῥόβη. καὶ βαπὼ καλλιεργεῖται. ἀπ' αὐ-
ἀγροασπινύμα, τὰ φθνηχώραφα (αὐτὰ ποὺ δὲν ἦσαν γόνιμα)

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως.

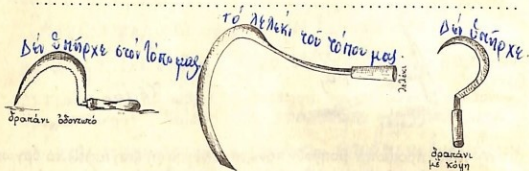
... Σερόν... τόπο. μαζ. δὲν ἐπέρνονταν γιὼμνηα...

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 .. Μὲ τὸ λελεκί. Πάιντοσε, πού λέγονται καὶ
 .. λέλεκος

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

... Δέν ὑπάρχει καὶ τόπος μας. Ξεκρὸς ἀπὸ τὸ
 .. λέλεκα... ἄλλα μέσα θερισμοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζῴων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μὲ καθαδὴ.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). Ἡ κόψη τοῦ λελεκιοῦ καὶ κοουβά ἦταν ὁμαλή.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;
 .. ἦταν ἀπὸ ξύλο. Ὁ σιδηρῆρας ἐκλεπτός. Δὲν
 .. ἔχε καμμία ἰδιαιτέρη δοξαμεία.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) οἱ εἰδυφουργοί.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) "Ὀχι, ἀλλ' ἔπειτα ἐν χρήσει. Παλαιότερα ὁ θερισμὸς μετὰ ἐκρίζωσιν. Ἀντὶ τοῦ γινώσκται καὶ γίνεται ὅσα ὀσπρία (κουκιά, ρεβέθια, φαγι, ρόβη).

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτηρὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. Ἐθερίζονταν εἰς ὕψος 0,15-0,20 μ. ἀπὸ τοῦ ἐδάφους. Τὸ ὕψος ὅμως, ἦταν διαφορετικὸ ἀπὸ χωράφι εἰς χωράφι, καὶ ἀνάλογον πρὸς τὴν ἀναπτυχθεῖσαν δημητριακὴν.

2) Οἱ σταχυεὺς ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὰ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).....

Λέγονταν βλάχνα.

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχίαι, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ἔτσι. Κάποιοι μὲν οἱ θερισταὶ ἀφαιροῦν τὰ χερίδες (δράγματα) πάντοτε μετὰ τὴν ἐξέλιξιν, ὅτε ἔδαφος (καλαμιὰ).....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) οἱ χερίδες (δράγματα)

τοποθετοῦνται ἀπὸ καθεὺν χωρὶς ἀπὸ τοῦ ἴδιου μέρους, δύο, μία ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τοῦ ἑτέρου καὶ μία ἀπὸ τοῦ ἑτέρου. Ὅταν δὲ διστάζουν ἢ ἐκείνη ἢ ἐκείνη τοποθετοῦνται καθεὺν χωρὶς ἀπὸ τοῦ ἴδιου μέρους. Οἱ κεφαλὴ ἀπὸ τὰ βλάχνα ἦσαν πάντοτε πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνσιν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. ... Πολλα. μαζί δράγματα. (χειρ.) μαζιμένα
βέ ένα μέρας, λέγονταν ἀγκαλιές, ἔφρασαν ἦσαν ἄδετα, ὄ-
σαν μία ἀγκαλιά δέονταν, τότε λέγονταν δέματα.

Λέγονταν χιρόβελο, ἔφριον ἦσαν ἄλογο-
 γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοί θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπον καὶ ποῖον ; Θερίζαι. ἄνδρ. καὶ
γυναῖκ. Ὑπῆρχαι. καὶ ἐπαγγελματίες. δερβίλ
πού ἔρχονται ἀπὸ ἐν. Σιαεῖτα, ἐν. Βερδικαῖ
ἐν. καὶ ἐν Σέρβια.

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχής φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). Συνηθως. ἀμείβονταν
μέ. ἡμερομίσθια. ἐν χρῆμα. (μεροκάματο), ἀλλὰ
μαζί. δίδονταν καὶ φαγητό. Δευτέραν. ὅμως καὶ
μαζὶ ἀποκοπήν. (κοιτουροῦ). Κατόπιν θυμω-
γίας. μέ. ἐν ἀφετικῶ.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; Οἱ. Θερίζ. ἔ-
φεραν. για. προφύλαξιν. ὅσο. ἀριστερό. χερί..
ἄνδρ. καὶ γυναῖκ. ἐν. παλαμαριά. καὶ...
μόνον. οἱ. ἄνδρ. ἔδεκαν. ὁ. τὴ. μέση. τους. ὅσο-
ναι, διὰ. νὰ. μὴν. ἀσθάνωνται. κόπωση.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Φρόντιζα... πλάττει... καὶ μὴν ἀρχίζῃ. δ. θερι-
βμός... καὶ... ἔρῃ... ἡμέρα -

F. Βλέπε 5)
τὰ τραγούδια
ἐπὶ βιβλίου
20, 21 καὶ 22
τῶν Τετραδίων
Παραφραγῶν

Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά
τραγούδια ; F. Καταγράψατε αὐτά. ... Ἐτραγουδοῦσαν...

διαφορὰ τραγούδια, ὅπως : ... 1. ... Σ. αὐτ. μπαίνω.

μὲν... 2. ... Γὰρ κὺνχρωθε καὶ βραδυασι,

3. Χαλκίζῃτα μ' δὲ... 4. Ἀναγν. μου... ἐκφέρεται...

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

F. Βλέπε ἐν Προ-
χρηστ. τετραδίων
βιβλίου 22...

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
ἐπίμονον... Στὸ... τοπομα... καὶ καθὼς γινώσκοντες...

το. θερικμά, ἄφηνε... ἐν μέρεσιν ἀθήριστον. Αὐτὸ ἐπὶ τα...

καὶ θέριζαν κυκλικά, ἐκτελεζομένων τριῶν γύρων, ὅλοι...

μαζί. Στὸ λίγο μέρος, ποὺ ἀπέμεινε ὑπὲρ αὐτό, ὁ...

πρωτοθεριδίων ἐχημάτιζε θερικίζοντας καὶ ἐν μέρει τοῦ σταυροῦ.

Τὰ βλαχὰ, ποὺ ἔκοβε διανοτὰν ἑκατοντία, ἢ ἕνα μικρὸ δμα-
τάκι, καὶ ὄρακο, ποὺ τὸ ἔφεραν ἐπὶ βίβλιν γιὰ τροφή ὅτις κότε.

Αὐτὸ λέγεσθαι « κριτέμας ». Στὸ βίβλιν ἔφεραν τὴν κριτέμασιν.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

το. δεμάτιασμα, δηλαδὴ...

το. δέσιμο. καὶ... θερικόμενται σταχύν... γίνονται ἐν...

ἴδια μέρα πλάττει... καὶ ἀμέσως μετὰ καὶ θερικόμενται...

κάνα θερικόμενται κανίκα κομμάτι ἐν χωρῷ, οἱ χεῖρες καὶ ἐ-
μικτὰν μιά μέρα γὰρ ξηραδοῦν καὶ ἐπειτα τὰ δεδοῦν. —

2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. *Γιγνομένη, ὡς*

ἐξῆς. Πρῶι-πρῶι κοβοῦνται τὰ ὑψηλὰ ἐλάχια καὶ βρι-
χοῦνται οἱ κοῦντοὶ ῥεμα, γιὰ νὰ χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὸ δι-
εῖκο των χειρῶν (δραγμάτων) τῆς ἡμέρας. Γιὰ νὰ εἶναι μετὰ
σφρίζονται κοῦτα-κοῦτα, ἐπὶ γῆ. Γιὰ νὰ μὴ ξεραθοῦν σκεπα-
ζοῦνται μετὰ τὰ πρῶτα δερμάτια, ποὺ δένονται. Αὐτὰ ἤσανται
δερματικά. Γιὰ. κάθε δύο διηροκάρδεις (κόπτες), ὑπῆρχε ἓως
μπαζλαξῆς (δέτης). Αὐτοὶ ἔπαιρνε 20 περίπου κλητὰ δερμα-
τικόι, τὰ χωρίζε οἱ δύο μέρη, ἐπὶτα ρεῖρνε τις δύο ἀκρὲς τῶν
μὲ κατὰλληλο, χορῶνα, καὶ ἔσσερα τὸ ἄλλοτε ἐπὶν κατὰλλη.

Μαζεύει καλόμην, δὲς χεῖρες κωρούσας τὴς τοποδοτοῦ πανν, ἀφῆκε
ἐπὶ μέσῳ καὶ μετὰ τὴν ἐστίασιν τῶν χερῶν καὶ πατώσας μὲ τὰ γόνατα, τὴς
ἐκείνου καὶ τὴς
γονίας τὰ δ' ἐκ
ζώντας τὰ ἀπ' αὐ
ἐκείνου ἐρχομεν

1. Ετάχεια
2. Δερματικό
3. Κομπόζ δερματική

κλεινικός

Original

ἔρχη εἰς τὸ σπλάχνα πρὸς
τὰ μέλα. -

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθεοῦντο ;

Συγκριτικῶς τὸν λαν. βέ. ὠριμένον. θημῆ. τοῦ ἀγροῦ. καὶ
χίτονταν θημῶν. Οἱ θημῶν. ἦσαν δύο ὁδῶν. Οἱ κοιν
λῶν, οἱ ποὶ ἐπὶ κέντρο μέρη, ὅπως τοποθε-
τοῦνταν τὰ θεμάτια τὸ ἓνα πάνω πρὸ ἄλλο, βέ μία θεία,
ἄλλο κοκλικά, καὶ οἱ θημῶν, ποὺ δὲν ἔχαι κέντρο μέρη,
γιατὶ τοποθετοῦνταν μετὰ ἄλλα θεμάτια, ποὺ τοποθετοῦνταν
ἀκανόνιστα. Οἱ θημῶν ἐπαίρναν ἐκτὸς Κολούρου Κέντρο
τῶν γεωμήλων.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας; *Οὐδὲποτε χινοῦσαν καλλιέργεια πατάτας ἐς τὸν
 κόπον μας.*

— 16 —

Πότε γίνεται ἡ σπορὰ ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνιθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὴν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.

Ὅχι, Δὲν ἐσυνιθίζεταν παλαιότερα ἡ διατροφή τῶν
ζώων, κατὰ τοὺς χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (σανόν, βίκον
τριφυλλί). Σήμερα ὁμως ἐσυνιθίζεται.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ά.). Σήμερα κοθεῖται μὲ τοὺς λελέκ. καὶ κουεῶν.

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὥς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας). Σήμερα . ξεπραίνεται . 2-3 . μέρες (όσο τα κρατάει . τό κοσάν) . και . δίνεται . όπως . τα . δερμάτια . 'Εξω . βιταριού . Αμύως . κατόσιν . μεταφέρεται . και . αποθηκεύεται . —

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δερματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μεταφέρονταν . πάντες . χιὰ . ἄλωναμό . εἰς ἄλλη . θέση κατὰ ἄλωνα Στὴν . θέση . αὐτὴν . κάθε . χωρὸς . εἶχε . τό . ἄλωνα . του ἑὰ . ἄλωνα ἐπὶ τὸν παρ . ἦταν . εἰς 2 θέσεις . (Ὁκατωαρίδια - Ἀγία Παρασκευή)

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ἐποὺ τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; **Μετακταν**

Θημωνοστάσι . εἰς ἑκάστην . γίνονται . με . κυκλική . βάση . ὅπως . εἰς χωράφια . και . δένονται . ἐπὶ ἐπαύῳ μέρι

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἄλωνι; Ὑπῆρχε . ὅσον . τόπον . μας . ἀνέκαθεν . ἄλωνα χιὰ . ἄλωναμό . Κάθε . χωρὸς . ἔχει . τό . δικόν . του . μέρος . Στὴν ἄκρην . ἔκανε . τό . ἑκτακτοστάσι . και . ἐπὶ . ὁποιοῦνα . ἄλωνα . ἔε . **Τὸ** χωρίον τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ ἄχυρα γίνονταν ἐν ἑαυτοῖς μέρι
4) Πόῦ κατέσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Τὰ ἄλωνα κατασκευάζονται . ἐν . ὅσῳ . τοποθετοῦν . ἔξω . ἢ . ἐν . τῷ . χωρίῳ . Στὴν . θέση . Ὁκατωαρίδια . βρύση και . ἐπὶ . θέσης . Ἀγία . Παρασκευή .

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

. Σ. τὸν . παπὸν . μας . καθε . γεωργὸς . ἔχει . ἐν . καθωρισμένο . μέρος . πρὸ . ἀλῶνι . του . ἐν . ὅποιον . μόνον . αὐτὰς . ἀλῶνι . ζει .

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; .. Ἀρχίζει .

. ἀπὸ . τῶν . 1^{ης} . Ἰουλίου . καὶ . τελικῶν . ἐν . τέλος . Αὐγούστου .

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνα (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνα (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .

. Τα . ἀλῶνι . εἶναι . τοῖα . μαζ . ἦταν . χωματάλωνα . καὶ . ἔχαι . κετλικο . ἔχῃμα .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΕΙΟΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἄλωνιςμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων) .

. Ἀν . γίνονταν . Καμνιά . ἰδιαίτερη . βαρὰν . ἐπιβρεσὴ . κόβονταν . ξυρτά , μέ . φτυάρια . τὰ . αὐτοφύ . ἀγριόχορτα . καὶ . ξυρτάκαδα . καὶ . κατόπιν . ἐκουτίζονταν . προεχτικὰ . μὲ . 1/2 . φουκαλιέ . καὶ . χόρτα . ἀπὸ . ὠριμένο . φυτὸ . γιὰ . ἐκούσιμα .

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιου καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλωνιςμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .. Πάντοτε . γίνονταν . μίαν . μέρα . πρὶν . ἀρχῇ . ἡ . μεταφορὰ . τῶν . δερματιῶν . Ἡ . μεταφορὰ . γίνονταν .

. μέ . τὰ . ζῶα . (φορτὰ) . καὶ . διαρκοῦν . 15-20 . μέρες . Λέγονταν . « . κουβάιλος » . Μόλις . τελειῶν . ὁ . κρυβὰς , ἀρχίζει . ὁ . ἀλῶνιςμος ; ὅσοι . ἀθήναι . μέρα . καὶ . ἂν . ἦταν . (ἀποφύγονταν . ἀπὸ . μερικὸς , ἢ . τρεῖς . μέρες) . ἀπὸ . τὴν . 3^η . πρώην .

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δερματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.
 Στὸν τόπον μας δὲν ὑπῆρχαν ἀλώνια καὶ μέ ἀλωγοβυλόνες,
 ἐνὸ μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὸ ἀπλωμα ἐπὶ δερμάτων λεχόντων
 κεντρώειμους. Ἀποτελούσαν ἀπὸ 300-500 θεράκια. Τὰ ἐτάχνα
 ἦσαν χυρίεμένα πρὸς τὴν γῆν κατεύθυνσιν. ὅπου τὰ κόβονται
 καὶ δερματικά.

Αὐτὸ γίνονταν ἐν τῷ τόπῳ μας.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
 νιου ἑξήκοντος στύλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
 στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἀκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρονται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἐρχονται γύρες», καί οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Τὸ ἀ-
 λώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων, γίνονταν μὲ καλὰ
 ἐπιδόσιν ἀπὸ περιφερόμενα ζῶα (βῶδια, μουλάρια, ἀλογα, χεί-
 δούρια), ἀλλὰ χωρὶς ἀλωνέβυλοι, ἀπὸ τὸν ὁποῖον τὰ ἀ-
 λωνίματα καὶ οὐκ αἰνί, παρὸς καὶ συγκρατοῦσθε. Τὰ βχοινί
 συγκρατοῦσαν ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν χεῖρ τοῦ ἀλωνιστοῦ, παρὸς τὰ
 ὀρθοῦν.

β) Πῶς ζενοῦνται οἱ βόες, τὰ ἀλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Στὴν μιά ἀκρὴ τοῦ λοχίου. ὑπῆρχαν. τόκες. θηλείς, δὲ καὶ τὰ περιφερόμενα. ζῶα. Τὰ ἄλλα ἄκρα. τοῦ λοχίου. πᾶντοιν. ἀπ' τοῦ χεῖρος τοῦ ἀλωνιστοῦ. ποὺ ὠδηγοῦν. τὰ ζῶα. Στὰ δέξ. χεῖρ. κρατοῦσε κα-
μουκαίκι. ἢ. λούρα (βέργα). ἢ. ἀξιάλο (βοσκέντρα). Οὗτος οὖν Τρόπος αὐτοῦ
λέγονταν «Τετατμάς».

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς
ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἀλωνι-
στικὸν μηχανημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἀ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Στὴν. τόπον μας, κινούνταν μαζὶ
πάρω. καὶ δειμάτια. ποὺ ἀλωνίζονταν. χωριστὰ. δ. «Τετατμάς»
καὶ χωριστὰ. ἢ. «ἀλοκάνη» (δουκάνια). Αὐτὴ ἀποτελοῦν-
ταν, ἀπὸ. δύο. χονδρὲς. σανίδες, συνδεδεμένης ὀριζοντίως καὶ ὠπλι-
σμένης. ἀπὸ. ἐνν. κάτω. ἐπιφάνειας. μὲ. εἰδερμένα. ἐλασματάκια ἢ
μὲ. ἀποβίδες. ἐκκληρῆς. πέτρας. Κατασκευάζονταν. ἀπὸ. τεχνίτης
τοῦ τόπου μας, ἦσαν ὅμοια μὲ ἐνν. ἐκπονημένη ὁρθὴ. νηάρχει
καὶ σήμερον. Χρησιμοποιοῦνταν γιὰ τὸ ἀλώνισμα τῶν σιτηρῶν
μόνον. Τὰ ὄσπρια ἀλωνίζονταν μὲ τὸν «Τετατμάς».

8) 'Από ποίαν ώραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; . Κάθε μέρα ἀλωνίζονται 300-500 δεμάτια. Ὁ ἀλωνισμός τῶν ἀρχίζει ἀπὸ τῆς 3^{ης} πρωϊνῆς ὥρας (νύχτα) καὶ τελειώνει ὅτις 10. ἡ ὥρα τοῦ βράδυ. Ἡ ἀχυροποίηση τῶν βραχυῶν διαρκεῖ μεχρι τοῦ 5. ἡ ὥρα τοῦ ἀπογεύματος. Αὐτολεωθροῦσαν κατόπιν ἡ βουκέντρα β. τοῦ κ. λαμπροῦ καὶ τοῦ λίνου καὶ >> καὶ τοῦ κ. δερμονίου >> Τέλος χιόνονται « στρώσιμο» (δελμάρι) ἄλλων δελμάτων, γὰρ ἐν ὧν

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινὰς τόπους ^{ἐν ὧν} χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποσον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Χρησιμοποιοῦνται καὶ ἐξω. ἐργαλεῖα 1. Τὰ δικούλια (δικούλια ἢ κούλια) γιὰ τὰ πρῶτα χυρίσματα τῶν κορμένων δελμάτων (ἐπὶ τὰ ἀπὸ τοῦ κόψιμο τῶν δελματικῶν τοῦ ἀλωνιοῦ. 2. Τὰ καρπολόγια, γιὰ τὰ τελευταῖα χυρίσματα, ὅταν συμπληρωθῇ ἡ ἀχυροποίηση καὶ γιὰ τὰ λίνου. Αὐτὰ ἦσαν ξύλινα. 3. Ὁ δελματοδόχος, ποὺ λήθοναι « ἀποδοίς » ἦσαν οἰκίρινο δικαίαι με ξύλινο ἐκείνη. ^{ἢ φ. κ. οὐ δα} τοῦ τοῦ μου. —

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποσον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; . Μάλιστα... Ὁ γεωργὸς μετὰ τὰ δικούλια καὶ... καρπολόγια μάστιγι καὶ ἀκοπα βραχέα ποὺ πετιοῦνται ἐξω ἀπὸ τοῦ ἀλώνι καὶ καὶ ξανάριχνε μέσα. Ὁ αὐτὸς —

- 14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). Μία καὶ κέντρα τῶν βωβῶν χρησιμοποιοῦσαν ἐν. 11. Ἡξιάδης... (βουκέντρα) καὶ γιὰ τὰ ἄλλα ζῶα τοῦ καμουτσίκι >> (βλ. 10 - βλ. ἐκείνη) Ἡ βουκέντρα εἶχε μῆκος 1,5-2 μέτρων καὶ καμουτσίκι χωρίζονταν ἐνὶ ξυλινῷ μέρῳ (βέργῃ) 1 μ. καὶ ὀκνίη ἢ πέτεινη λωρίδα ἄλλο 1 μέτρο. —

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. Τὸ ἀπλωμα. τῶν. δωματιῶν. μια. φορα, ἀποτελοῦντε. ἓνα. βερῶμα. ἑξ. ἀπλωμα. ἑνος. βερῶματος, λέγονται ἀλωνισμοί. καὶ ἐπὶ. ἀλωνιοῦ. π. Αλωνίζονταν. ἡ. βερῶμα τὴν ἡμέρα.

Στοι εὐπορομαί
Τὸ καρπουτζίκι (διὰ τὰ ἀλογα, μουλάρια καὶ γαίδουρια).
 (διὰ τὰ βύδια)
 (διὰ τὰ βύδια)
 (διὰ τὰ βύδια)

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
Τὰ ἀλωνισθέντα. βιάχυα, προτοῦ. λιχνισθοῦν. λέγονται. «λαμνί».

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοποπληθεῖς καλούμενοὶ ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωνισταὶ) οἱ ὅποιοι εἶχαν βοδινὰ ἢ ἄλογα καὶ ἀνέλαβαν τὸν ἀλωνισμόν. Αλωνίζον. πάντοτε. οἱ. ἴδιοι. οἱ. γεωργοί. με. τὰ. ζῶα. τους. καὶ. με. τὴν. βοήθειαν. τῶν. οἰκογενειῶν. τους. ὅσοι. δὲν. ἔχον. βόα. ζῶα. χρειαζόνταν. γιὰ. τὸν. ἀλωνισμόν. βοηθοῦσαν. πρῶτα. τους. ἄλλους. καὶ. κατόπιν. ἀδυνατοῦν. ἐκ. ἐνῶ. με. τὰ. ζῶα. τῶν. ἄλλων.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ὅχι. Δὲν. ὑπῆρχε. ἄλλο. μέσο. Μόνον. οἱ. βραχυμαζώχτες, ποὺ. ἤ. ταν. φτωχὴ. χωρὶς. ἀπὸ. ὁρινῆς. περιοχῆς. κοπάνιζαν. καθε. ἑκάστη. τὰ. πτερόμενα. στάχια, ποὺ. μάζευαν. ἀπὸ. κάτω. ἀπὸ. τὰ. περιττώματα. χωράρια. τῶν. γεωργῶν, με.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο (ἐν Αἰτωλίᾳ) πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; Λέγονταν. κόπανος. ἦ. καὶ. ξύλινος. ἦ. καὶ. μακρός. ἡ. μέτρο. καὶ. ἦ. καὶ. τὸ. ἓνα. ἄκρο. του. χονδρύτερον. καὶ. πλατύτερον. καὶ. μῆκος. 2, 15 - 2, 25 μ. - ἑξ. ὑπόλοιπο. λέγονταν. οὐρά. -

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;

Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίγεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου, (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).

Τὸ κοπάνισμα τοῦ ἐσταχίου ἀπὸ τῆς ξένης ἐσταχυομαστῆς, δὲν γίνεταί ἐν ἀλώνι, οὐδὲ ἐν αὐλῇ, ἀλλὰ ἐν θύλῃ κοντὰ εἰς χωράφια (ἐνταῦθα μπαίρια). Μικρὴ ποσότης ρεβιθίων, κοκκίων, φακῆς, μπιζελῶν, κοπανίζονταν ἐν ἐνδομύκῳ περιπετόῳ ἀπὸ μίση καὶ εἰκοσθῆται.

Τέτοιοι κοπάνοι δὲν γίνονται.

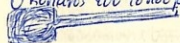
κοπάνος ἐνδομύκῳ

Τὸ εὖλο αὐτὸ δὲν γίνεταί.

Εἰς ἐσταχίους δὲ καὶ ἐσταχίους μικροῦ ἀγροῦ κοπανίζονται.

Μικροὶ κοπανιστῆρες.

Ὁ κοπάνος τοῦ τοῦ ποταμοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο ἴδιον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τῶν δημητριακῶν μεγάλων, παραγωγῶν; . . . Τὸ κοπάνισμα, οὐδὲ ποτε γίνεταί ἀπὸ εὐχρηστῶ. (Προσέτι μὲν γὰρ τῶν μικρῶν ποσότητεν φακῆς, ρεβιθῶν, κοκκίων, μπιζελῶν), οὐδὲ ἀπὸ πρόσωπα μετρημένα (κοπανιστῆρες). —

21) Ποῦ ἐποποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

Παλαιά

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχυος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) . Τὸ κοπάνισμα γίνεται ἐν ὕδατι . (ἐν βυθίῳ, φάκῃ) , ἐν ψιᾷ πάντοτε ἐκτρώσει μικροῦ ἀπλωήματος . Μάλιστα τελεῖται ἐν μιᾷ ἀρχίζῃ καὶ κοπάνισμα διέκτερις ἐκτρώσει , κ : ο : κ : ... Ἀπὸ βλήπε μάλα ἐνὶ χώρισμα καὶ καρποῦ

- 2) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; . Καὶ τοῦ ἀλώνισμα

λέγονταν ὠριμένα τραγούδια, κατὰ τὸ κοπάνισμα, ὅχι :

ἦταν καὶ ἐξ ὧν . 1. Τί ἐχῶ μαῦρε κόρακα, τί ἐκὼς, τί βί

λαζῶν, 2. Διάφορα ἄλλα, πρὶν διεκτραγεῖν τὰ πάντα τοῦ ραγια

κατὰ ἐπὶ Τουρκοκρατία

- 3) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνετο χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.) . (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) . Ἐγένετο ἐν 1933 . Τὴν ἐκτερεῖ κάποιος Ἀρμένιος ἐπισκοπάρχης . Καρποτελεῖται (λεπτομερῶς περιγράφεται ἡ λειτουργία αὐτῆς, ἐνὶ συνημμένῳ προέχει τετράδιο, σελίδι 32-34) . -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν

Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) . Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται

τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην :

θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικριγιάνι)

καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Τὸ ἀλωνισμένο, ἐτοιμασμένο διὰ τὸ λίχνισμα

εἶναι, λέγονταν « λαιμνί » (λειῶμα) Τὸ λαιμνί ἐνσωρευόταν

ἐν μιᾷ ἄκρῃ τοῦ ἀλωνιοῦ γιὰ λίχνισμα μετὰ τὸ « λαιμνόξυλον », πού το

ἐκέρχον βύδια, ἢ ἄλλα . Χρησιμοποιοῦνταν ἐπιπλέον καὶ ἄλλα ἔξοινα ὄ

ργανα γιὰ τὸ μαζεῦμα « τοῦ Παπαδίου » Ὁ σωρὸς τοῦ μαζεμένου λαιμνοῦ

τακτοποιοῦνταν ἐν ὅλῳ μακροῦ καμπύλῳ, ὥστε νὰ εἶναι εἰσιμος γιὰ λίχνισμα

ἢ φκούλα τοῦ ὅλου (ἢ ὅλου) τὸ καρποῦ τοῦ ὅλου

τοῦ δικριγιάν (ἢ ὅλου) τὸ ὅλου τοῦ ὅλου

τοῦ δικριγιάν (ἢ ὅλου) τὸ ὅλου τοῦ ὅλου

τοῦ δικριγιάν (ἢ ὅλου) τὸ ὅλου τοῦ ὅλου

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;

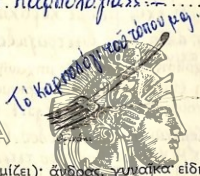
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. — Ξα. ὠρὸ τοῦ

λαμποῦ. δὲν. καρφώνονταν. καρπολόχι. ἀπὸ. δικήδεια.
ἐκιδὴ. ὑπῆρχε. οὐδὲν. ἔθιμο. τοποδετοῦνταν. ἐκεί
μόνον. χιὰ. γὰ. ἐκ. παραλαμβατοῦν. οἱ. λιχνιστῆ, χωρὶς γὰ
χαίκαν. χρέτο, μόλις. φρεσῶσε. ἀφρα. χιὰ. λίνισμα. —

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... Πό. ἀνέμισμα. λεχό
ταν. λίνισμα. καί. γινόταν. μὲ. ξύδινα. ἐρχαλῶα. ποι
λεχόταν. —. κ. καρπολόχια. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ; λινίσουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες. ἐπὶ οἰκογενείας. ὁ πατέρας βάν πὺ
ἐμπύρος, ἐπαιρνέ. θίση. πρὸς τὸ μέρος. πὺ. παραῶρονταν. τὰ ἄχρη,
ἐπὶ. ἢ. μη. τιρά. ἢ. πὺ. ἐμπύρος. ἄλλος. λινιστής, πρὸς τὸ μέρος. πὺ. ἐπ
πταν. οἱ. ὄπφοι. καί. ἐκιδὴ. ζαν. μακρονλό. ὠρὸ. κ. τὴν. βίετα. —

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χοῦρα τέμαχιά των σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινες τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ; τὰ. χοῦρά. κορμάτια. πὺ. σταχυῶ, πὰ. παρέμειναν. μετὰ
πὺ. λίνισμα. μὲ. πὺ. καρπὸ, λέγονταν. —. κ. κό. τεαλα. —. ἂν. ἦταν.
λίγα. κοπιανίζονταν. ἂν. ἦταν. πάλλα. ἐπαιρνίζονταν. πὺ. τέλος
πὺ. ἀλωνισμοῦ. δλα. μαζί, μὲ. ἀλεκαῖη, χιὰ. γὰ. χωριδῆ. ὁ. καρπός.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο. Τὸ ζέγιμο. πῶν. ζῶων. ὅτ' ἀλωνιόμα πῶν κοτεάων.
ζήκανταν. ὅπως. καὶ. ἐκ' ἀλωνιόμα πῶν δεματιῶν. Ἀπ' ἐκ' κρίκο
καὶ. Ἀμπολίου, δέγονταν μὲ οχοίη, δ. ἀλοκάνα. - Ἀν' τὰ ζεμένα.
ζῶα. ἢ τακ. βλοφα, ἢ ἀλοκάνα (δαυκάνα). δέγονταν. Ἀπ' ἐκ' ζαν.
τζάκι. καὶ φαλαχχαριῶ. Μόνο. τὰ κότεαλα πῶν εὐκρηῶν ἀλωνίζον.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; Ὁ μακροὺς
 βῶρος τοῦ σταριοῦ (βέρβα), βαρῶνταν κατὰ τὴν ἔρα τοῦ λιχνιόμα-
 τος μὲ βάρωθρο (φουκαλιά), ελαφρὰ καὶ ἀπομακρύνονταν ἔτι πολλὰ
κότεαλα. Τὰ ἄλλα πού ἔμειναν, ἀποχωρίζονταν μὲ τὸ ἀδεμόνισμα,
ἀπ' αὐτῶν. ἐπιφταν οἱ ἐπάραι. καὶ ἐμάναν τὰ κότεαλα, πού ἀδεμάζονταν.
 Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνεμίσμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

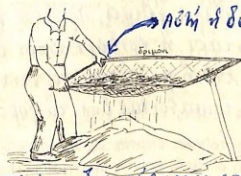
ἀκαδημία
 βερμαίνον δερμόνα, πρὸς συνθιδήσεις
 ἐστὶν τόπο μαγ.

κοσκίνο πάλαιον δερμάτιον

κοσκίνο ἢ ἀρλόγιον

Ἀπὸ τῆς δερμόνας (ἐκ' ἐχιδνίου) δὲν ἐπαίρηκε
 ἐστὶν τόπο μαγ.

Τρόπος δερμοθέματος ἐστὶν τόπο μαγ.

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) - . Για τὰν πατο, θηλαή τους, ἐπόρους, μαζί, μέ, χώματα, καὶ μικρὰ, πέτρα, πὺν, δυο- ἐωρεῖονταν, μέ, ἐκούπιμα, κοῦ, ἀδωνιαν, ὕδρα, ἀπὸ, κάθε δελωθια, χίονταν, πρῶτα, ἕνα, λίχνιμα, μέ, τὸ, ξυλόφρα- ρο, καὶ, κατομιν, κοκκίνισμα, μέ, κόκκινο, γιὰ, τὰ, καθαρι- εδοῦν, οἱ, ἐποροι, ἀπὸ, εἰς, ἄλλης, ὕλης, - Κοκκίνο

- 7) "Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ- ρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; Μετα- ἐξ, ἐρροικμα, δ, ὠρας, πρὸς, ἐχματίζονταν, ἐπιδρῶνταν, μέ, τὸ, ξύλινο, δελω- φτυάρ, καὶ, ἐπαιρνε, ἐκμα, καινέ, ἀπὸ, χαράσσονται... βταιρὸς, ὁ, αὐτόν, ὅ, ἐ, χιόνταν, πρὸς, κύνηση, καὶ, ἀπα- βμός, ἀπὸ, γεωργό, Μπῆζονταν, πάντοτε, ἐκ, πλάγια, καὶ, ἐπὶ, κορυφῇ, τοῦ, σωροῦ, τὰ, καρπολόγια, καὶ, τὸ, δελω- φτυάρ, -

- 8) "Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Διὺ, ἐπῆρχαν, βίλλα, ἴδιμα, προτοῦ, νὰ, μεταφερθῇ, ὁ, καρπος, βιτάρι, ἢ, κριθάρι, ὅ, ἐπὶ, ἀποθήκη, Μι, τὸ, ταχάρι, (β. ἐλ. 29), ἢ, μέ, τὸ, γκαζο, τε, κέ, χιόνταν, τὸ, ... βᾶκκια, ὅμα, ἐτοιμάζονταν, δηλ., τὰ, φορτία, γιὰ, μεταφορά, μέ, τὰ, ζῶα

- γ'. 1) Ποίαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι ; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικῶς εἰκόνας). Στὸ ἄλωνι, πρῶτα-πρῶτα,
ὁ γεωργὸς πλήρωνει τὸ τρίτο καὶ τὴν δεκάτην. Μόλις χινοῦται ὁ σῶρος,
ὁ θεσπεσιεὺς τὸν εὐφραζιτε μὲ τὴν εὐφραζίδα (μακροὺν ἑσπρίδα). Τότε
κρήνη χινοῦται μὲ τὸ ταχάρι, ποῦ ἦσαν ὀκτὼ ὄξυλοι, ἐξ ὧν ὁ δόχιος καὶ χω-
ροῦσε. 10-12,5. ὀκάδες 12,5 τὸ τρίτο εἰς ὀκάδα. 9. ταχάρια, ἑσπάρια 1 εἰς
κατιβίω καὶ 9 ὁ γεωργὸς. ἑσπάρια πάλι, εἰς ὀκάδα 3, ἑσπάρια 2 ὁ γεωργὸς καὶ 1 εἰς
εὐφραζίδα καὶ 1 εἰς ὀκάδα.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιατικόν,
- β) τὸ ἀγροφυλακιτικόν,
- γ) τὸ κυφιατικόν,
- δ) τὸ ἀσωνιατικόν κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) Πλήρῳ νοκτατ ἀκομα. εἰ. εἰδασε, . . .

1. τὸ παπαδιατικόν	7. ὁ βαλμάς (βοσκὸς ἀλόγων)
2. τὸ ἀγροφυλακιτικόν (δραχμάς)	8. ὁ γρογνάρης (χοιροβοσκός)
3. τὸ κυφιατικόν (εἰδηράς)	9. ὁ γιδάρης (βοσκὸς οἰκεῖται αἰγῶν)
4. ὁ κοτότα τοῦ γιαντοῦ	10. ὁ αὐλακάρης (ἐδονερέας ἢ ποῦβκα)
5. ὁ καυρίαν (μηαρμπέρης)	11. ὁ βοῖδαρης (βοσκὸς βοδίων)
6. ὁ μελαδάρης (βοσκὸς μελαδίων)	

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν, τὰς σχετικὰς συνθηκὰς) τὸ βιτάρι καὶ οἱ ἄλλοι καρποὶ ἀποθηκεύονται ἐν
ἀμφορίαις (εἰδικὰ χωρίσματα ἐπὶ δωράτια), ἐπὶ οὐτάδε. καὶ εἰ
κα. καδιά.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

Σελίς (40); (41)

Εὐπαρχὴ δὲ τοῦ κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ἔδο' ἀχυρο. ἀπαθ' ηκεύονταν. αἱ ἀχω-
φῶν.χ, μέγα. ἐν. χωρίο, κατὰ. διὰ. ἐπί. τι. - Μεταφύρονταν μετὰ
δραφὸς ἐν. οὐν. ζῶα. οἱ. μεγάλας. κόφας, τὰ. ἀχυροχαλικά, πού. ἔ. πάτος. τῶν. ἰνογε
ημένο. Πρὸ. χωρο. κι. ἔκλιναν. - Φορτωνόνταν μετὰ. ἐκλινες. φκούλες μετὰ. 5. διχαλία. Διαρκούσε. 3-5
τεφράδιο 5) Πῶς. ἐγίνετο. (ἢ. γίνεται) ἡ. διαλογὴ. τοῦ. σπόρου. Κατὰ. τὴν. διάρκειαν. τοῦ. κτερε

Εὐ. βλέπε. και. κατὰ. το. θριεμό. διαλέγονταν. ἐτάχνα, πού. κοπαίζονταν.
σφειγραφὴ. Σε. και. ἐπέρπονταν. ὁ. καρπὸς. τῶν. χωριετὰ. ἐν. ἄλλῃ. χρονίᾳ. μετὰ.
εραδίου. Σελίς. τὰ. πιάνουν. καθαρό. σπόρο. - Ἀλωνίζονταν. ὅμως. και. διαλεχμέ-
να. δερμάτια. γιὰ. σπόρο, χωριετὰ. (χωριετὰ. ἀλῶνιζομεν).

- 6) Μήπως. ὅπου. γίνεται. ἡ. διαλογὴ. τοῦ. σπόρου. πρὸ. τοῦ. θερισμοῦ. κατα-
σκευάζεται. τότε. ἢ. μετὰ. τὸν. θερισμὸν. πλέγμα. (πλεκτή) ἐκ. σταχύων,
τὸ. ὅποιον. ἀναρτᾶται. εἰς. τὸ. εἰκονοστάσιον. ἢ. ὅπισθεν. τῆς. θύρας. κλπ.; . .
Κατασκευάζονταν. πρὸ. τοῦ. θεριεμοῦ. ἕνα. πλέγμα. κατὰ. χεῖνις
πού. το. κρεμοῦσαν. ἄλλοτε. ἐν. ἐκαστοτάβι. κι. ἄλλοτε. ὅλον. κα-
θελίτη. (διακοσμητικὴ).
Πῶς. λέγεται. ἡ. πλεκτή. αὕτη; Ποῖον. τὸ. σχῆμα. τῆς. πού. φυλάσσεται.
πρὸς. ποῖον. σκοπὸν. και. ἐπὶ. πόσον. χρόνον; - Διότι. τῶν. χεῖνις
εἶχε. ὀχνο. ὑπεράχνη. και. ἐπὶ. ἀντικαθ' ἑτοῦσαν. μετὰ. τὴν. και-
νούργια. σοδειά. -

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ. ποίας. ἡμέρας. τοῦ. ἔτους. λαμβάνει. χώραν. κατ' ἔθιμον. εἰς. τὸν
τόπον. σας. ἀναμμα. φωτιᾶς. εἰς. τὸ. ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ. Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας. 23. Ἰουνίου. (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη. Μαρ-
τίου, Πάσχα. (κάψιμο. τοῦ. Ἰούδα), ἑσπέρας. τῆς. 31. Αὐγούστου. κλπ.)
Ἡ. καίμα. φωτιᾶς. ἐν. τοῦ. ὑπαιθρο, γίνονται. και. γίνε-
ται. και. ἑύμερα, μέρον. κατὰ. τίς. μέρας. τῆς. ἀπο-
κρίας,

Εἰς. ποίας. ἡμέρας, ποῖαν. ὥραν. και. εἰς. ποῖον. μέρος; Παλαιότερα
γίνονται. μέρον. μιά. φορά. ἐν. θράδν. τῆς. Κυριακῆς. τῆς. Τυρο-
φάχου. Σήμερα. ἐπαναλαμβάνεται. ἐπὶ. (8) μέρες. Ἀπὸ. το.
θράδν. τῆς. Κυριακῆς. ἕως. Ἀποκριᾶς, ὡς. ἐν. θράδν. τῆς. Τυρο-
φάχου. Γίνεται. εἰς. πολλὰς. δόσεις, κατὰ. μαχαλάδν. και. κατὰ
χωκονίς, οἷς. ἢ. ἡ. ὥρα, εἰς. μέρη. πού. ἐπιβρίπτουν. πη-
γμα. και. χορό. -

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.). Δὲν ἔχει καμμιά ἰδιαιτέρα ὀνομασία. Λέγεται Ἀποκριάτικη φωτιά.

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυρὰν παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; Τὴν φωτιά, τὴν ἀνάβουν. κυρίως, οἱ ἡλικιωμένοι. Ἀνάβουν ὁμοῦ φωτιά, καὶ οἱ νέοι καὶ τὰ παιδιά τοῦ σχολείου.

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυρὰν. Τὰ κλέπτουν; "Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος; Τὰ μαζεύουν οἱ νέοι καὶ τὰ παιδιά γιὰ τίς φωτιὰς τους καὶ τὰ φυλάχουν ὡς ὠριμὸν μέρος (ζαρζαρίκια). Οἱ ἡλικιωμένοι φέρουν ξύλα ἀπὸ τὰ ἐπίτια. Σὺ φηγομένην περιπτώσει κλέβουν ξύλα ἀπὸ ξίνα ἐπίτια.

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)
Συγκεντρώνονται ἐν λόγγῳ ἢ ἐν χωρίῳ, δίνονται μεθυσμένοι καὶ μεταφέρονται ἐπὶ πλάτη (ὤμους). Γιὰ τὸ ἀναμῆναι μεταφέρονται ἐπὶ ὠριμὸν τόπον καὶ χίονται ἑως, γιὰ τὰ ἐπίτια. ἢ φλόγα τῆς φωτιᾶς, τῆς ποῦ ἀπὸ τῶν ἀλλήλων (δ' ἀνάβουν).

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος. Καταγράφατε τὰ σχετικὰ κείμενα. Ἐστὸν τόπος μου. Ἐπαρξὶ θυμὸς νὰ ληγονταὶ διάφορα ἀποκριάτικα τραγούδια. Δὲν χίονται οὔτε προσευχαί, οὔτε ξόρκια, οὔτε κρότοι, οὔτε ἄλλοι θόρυβοι. Τὰ περιβόερα τραγούδια εἶναι αὐτοσχέδια πιρακτικά, κωμικά καὶ λίγο χεδαῖα. Ὑπάρχουν μικρά ἐπὶ εὐσημνιῶν πρόχειρα τετραδία βελίς κτλ.

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυρὰν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)
Τυρῶ καὶ πᾶνω ἀπὸ τὴν φωτιά χίονται πηδήματα καὶ χοροί. Ἐπὶ φωτιά, ἐπὶ πηδῶν ἀπὸ πάνω πολλή φορὴ δῶροι, δῶροι παρτερίσκονται. Κατὰ τὸ πᾶν δῶμα λέγονται γιὰ τὸν καθένα πηράγματα κ. ἀετῖα, ποὺ εἶναι ἀσφαλῆστα.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Ἐ. τίς φωτιάς κακά. γὰρ κελύκατα χρόνια καί χοντὰ καὶ λαβύρια ἀπὸ τραχέως τραχειῶν, ἀμαξιών, κ.λ.π. Αὐτὸ γίνεται γιὰ τὰ διατηρεῖται ἡ φωτιά. μὲ βδοχα, περιβάλλεται ὡς γ. —

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Οὐδέποτε ὁσπέρη. ἔδιμο, γὰρ καίχεται. ὁμοίωμα. ὅταν. ἔπο. μαζ. ἵπάρχω ὅμοι, ἐκ ὁμοίωμα. γινετοῦ. χωρία.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Οἱ φωτιάς καὶ οἱ πυρρίχοι χοροὶ ἀντὶ γὰρ περιόρ-
θου. γὰρ κελύκατα χρόνια ἀντιδρῶς πολλὰ
πλάκιστονται. ἡ. ὡς δὲ γὰρ γέγονται. χυδαία ἡ-
ν. περιωρίσθηκε. οἱ χοροὶ μέχρι. τίς. 12. ἡ. ὡς
γὰρ μεδάνχνα γίνεται. μὲ μαχητοῦ. γινετοῦ. καὶ γραμ-
μόφωτα. Σ' ὡς φρένυ συντροφίᾳ χρησιμοποιοῦνται
γιὰ τοὺς χοροὺς καὶ μουικά ὄργανα, ὅπως
κλαρίνο, βιολί, τσαμπουρά. Πρῶτον, οἱ παρὶς
διαλυδοῦν, ἐβήτουν καλὰ τίς φωτιάς. —

(Καραμίντζας Δημήτριος, διδασκαλὸς Δημοτικού Σχολείου Δομνίκου Ὑλασσόνας. Ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ 11-15 Νοεμβρίου 1970)

Πληροφορηταί: Οἱ ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης ἀναγραφόμενοι.
Ἀμφότεροι ἐγεννήθησαν ἐν Δομνίκῳ Ὑλασσόνας, Νομοῦ Παρίων.

Α' α. ΤΑ ΓΕΡΓΤΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΤΟΥ 1920

1 α) Οί χρεώτοποι καί τά ἀγροαπαύοντα
πού ήσαν τό ήμεν καί καλλιχοομεν κα-
οις καί αὐτοὺς οὐκ εἶχαν μεχρὶ τοῦ 1910—

β) Οί χρεώτοποι ἐκρηγοποιοῦντο πάντοτε πρὸς
βοσκήν, ἐκὼ, ἢ καλλιχοομεν καὶ οὐκ εἶχαν
παύοντα καὶ χρόν. (Δυὸ ντάρες)

2 **ΔΕΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ**
Ὡς ἐκρηγοποιοῦντο οὐκ εἶχαν με-
χρὶ τοῦ 1910 καλλιχοομεν καὶ οὐκ εἶχαν
παύοντα (καλλιχοομεν). (Μοταβήρι
Παλιγγίως εἶχε 5 ἐκρηγοποιοῦντο, περίαν 250 ἐκρηγοποιοῦντο)

3 α) Δὲν εἶπυρκε ἐκτοια περίπτωσις διότι καὶ κτ-
μακα ήσαν καὶ Παπαδων. (Εἰς ἐκὼ, οὐκ εἶχαν
εἰμ. 1)

β) Ὡς εἶπυρκε καὶ μοιοι χρεώτοποι, εἶπυρκε καὶ κα-
τοὶ ἐκρηγοποιοῦντο, εἶπυρκε καὶ χρεώτοποι-
χοομοί —

α) 2. Οι βιοτεχνίαι βικοί του επαγγέλματος των
δεν αποχολούνται με την χειρωνακτική.

γ) 1. Στα μεγάλα κέντρα των κοινοβουλευτικών
δουλειών, δηλαδή οι ομογενείς. Στα τρία με-
ρίδια καὶ δύο επαιρταν οι χειρωνακτικοί και
το ένα παρθεύει στην Πάσα. — Πιο
μπροστά όμως καὶ καὶ 9 μερίδια καὶ
δύο επαιρταν στην Πάσα και το ένα
επαιρνε το Ελληνικό Λιμενικό και το
τοῦ 1912 καὶ Εθνικό Λιμενικό. —

2. Πλατύνει, Κολλητοί. — — — — — Εργαστο-
χοι χειρωνακτικοί, χωρίς περιουσία, δικαιώματα, αξιοπρέπεια.

3. Η άρνηση των ήσαν ἐν εἰδῶ. — — — — — Όχι νομι-
τε βέβαιον επαιρνε στην ἀναλογία που
είμαστε παραπάνω.

4. Μάλιστα. Αποφασιστικές χαρματβήδες.

Επταβή υπαλλήλους, αλλά μόνο βιό θέρμα
και αλμύρα. - Από το ίδιο το χωριό προε-
χόνταν και ήταν έινδου από άλλη χειρική
Οικογένεια που είχαν πολλά παιδιά. Πλε-
τόνταν σε είδος μέχρι 5 σταμπούλια (ένα
σταμπούλι 25 βιαδύ) για το αλμύρα. -
Επίσης για το θέρμα ένα βαγόνι και άλλα
(12,5 βιαδύ). -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

6. α) Πουδελά.

ε) (έδω ελεώται ή βελίς 2 του θρωπηολογ)

δ. - 1. Με κοπριά βοδινά και πρόβατα μόνο
2 Μετά το 1950.

ε. - Μετά το 1914 χρησιμοποιήθηκαν το βιδιούρ
από τον γερμανό και μετά το 1933 ελε-
νική μηχανή (Πατόζα).

- 1 - Μονούκειρο - Σί βλα - Από κοί, βόλον.
- 2 Μπουκλότερη - μπόνια 6 Σναδα - Βισα
- 3 Άνω Κεράχιο - αρβολιού 7 Καμαρα
- 4 Χιρολάδα 8 Τζιζα (βονέις από βλ - καμ)
- 9 Τζιζα από βονέις χιρολάδα: Κονοίρι 9 Άνω κεράχιο - αρβολιού
- 10 Κονοίρι 10 Μπουκλότερη - μπόνια
- 11 Υγι (αίρεση) - με (από βλ - καμ)
- 12 Παράβολα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

2 Από το 1945-46

3. Από το 1932-33

4 Ουδατοίε

5 Το 1933

στ' 1. Μονάχα τους οι χωροί -

2. Μια μορφή βολιού αρόρου επιτρε, αβ, που βωδεται μέχρι σήμερα -

3. 1. Χαιρολάδα

2. Κοτσουρι και τσίγγα συνδέσας

3 Κοτσουρι

4. Ήμι (σύνδεσμος με προχώρα)

5. Παραβολα (φίλια) που ελευθέρωνται βίρα ξύλινη

6. Στάδα - βίρα που λέγονται «σταδρά»

7. Καμαρα

8. Τίγγα συνδέσας αρμολιού-καμαρας

9. Αρμολι.

10. Μπουκλαστροπυ. μπουκλα

11. Λούρι, που συνδέει το αρμολι με το ζυγό. Σε σχήμα γέφυρας με τμή μπουκλα.

12. Ζυγος -

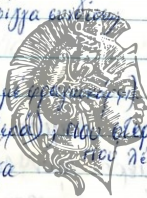
13. Ζυγοστροπυ 4 με ζέβας ξύλινες

14. Ξευχίρες.

15. Γούνα ζυγού ή λιγίτσα. (εδώ τελειώνει η 4η του Ερωταλισμού)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

4. Το Όχι - Υπάρχει ένα όχι για όλα κα' είδη χωραφιών. Ήταν όμως το μπροστινό μέρος σε άλλα ^{εγώ} εύτενότερο και σε άλλα φαρδύτερο. Το στενότερο για το πρώτο και δεύτερο έρχομα και το φαρδύτερο για το τρίτο, δηλ. τρίτο και έρχομα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

5. Ήτο οχηματοειδές μικρόν, με δύο τροίχους στο κάτω μέρος των οκέλων για να συνδέεται με το κοτκούρι με γραμμοκάρφι. Ήπιον στο επάνω μέρος έφ'ε τροίχους για να κατοπύζεται πώς θα γίνει το έρχομα, βαδύνει ή όχι.

6. Ήταν και από ξύλο και σιδερένια. Προτιμότερη ήσαν η ξύλινη, γιατί η σιδερένια άρα πια γούσαν το όχι από κρούσματα (ρίζες δένδρων, βραχόμετρα), έσπαζε το αλέτρι, ενώ η ξύλινη έβγαυε και ξαναμπαινε.

- 7.

7. Ήταν κό οκέπαρι, κό πρόνι, κό αείδι, κό
ἀργάρι και κό ζιμπάρι.

(βδω κλειώται ή 5^η σελίδα βρω.)

5. α) Βυδία και βουβάλια μόνοι.

β) Δυό Ζωά

9. Ήταν ἀπαράιενος

1. Ζυγός
2. Λογί
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3. Ζούλης ζούλης 4

4. Ζουλότροπες

5. Ζευτήρες.

10.

Ζούλης Ζούλης.

Ζευτήρες

11. Ήταν από δέρμα βωδινό. Για να γίνει κό τολι-
ζαν με κουμπιωμένο βουβαρι, και αφού

έρχεται το περισύβει διπλωμένο στο μέσο του
χού. Από το κάτω μέρος, από μέσα απ' αυτό
περισύβει το σφίξι, και σκεπνύονται με
μπουκλίδρες. —

12. Από το 1916. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΗΝ

Γίνονται με λαμαρτζα στο λαμό του αλογου
στα βαμαράκι (στη βράχη του τραβήχτα (α-
λυσβίδες) που πλένεται από γατζάνια της
λαμαρτζιάς, ύστερα απ' τα λουριά που κρε-
μονται από τα βαμαράκι και τέλος πιά-
νονται ^{απ' τις άκρες} στο φαλαγγαριού. Το φαλαγγαρι
έρχεται ειδικά για το, που συνδέονται με
το αλάνι, από τον κρίκο του κουκουριού.
Απλάση: ^(όπου τελειώνει ή β. τελειώνει) απ' τη μέση της καμάρας σκεπνύονται μία
βραχιόλα, που απ' το κάτω μέρος έρχεται
η κιν άκρη της καμάρας (σταβαριού)
και πιάνονται απ' αυτήν οι γατζές

κοῦ φαραζαρίου. Τὸ ὑπόλοιπο μέρος τοῦ
 Ἀρότερον, καμάρα, κοκτούρι, κ.λ.π. εἶναι, ὅπως
 εἰς περιγραφοῦμε παραπάνω ἐπὶ ξυλάλετρον.
 Λεῖπει ὀπλοδὴ, καὶ ἀμπόλι, ὁ ζυγός, κ.λ.π.

3' - 4) Καὶ ὁ Ἰδιοκτήτης καὶ ὑπηρέτης καὶ βέδρι
 οἰκέτης περιπνεύσει καὶ χοταῖκες
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

6) Τὸ ζεύγος κὼν θυγατὶς γίνοιντο ὡς ἑξῆς,
 ἑποδοῦντο πρῶτα ὁ ζυγός, ἐπὶ μέσον
 τοῦ ζυγού, ἔμπαινε καὶ λουρί, ἐφίχτοσαν οἱ
 Ζεῦλης μεῖς εἰς δευτέρη ἀπὸ καὶ ἑκάτω μέρος
 τοῦ λαμποῦ, περινοῦντο καὶ ἀμπόλι μέγα
 ἀπὸ καὶ λουρί καὶ θυκρασιοῦντο μεῖς εἰς
 μπουκλήδρες. Ἐπειτα γίνοιντο ἐπὶ πέρασμα
 τοῦ ὑποῦ ἐπὶ κοκτούρι, ἐφίχτοσαν μεῖς ξυλά
 τον μπουδοφίχτι. Κατοῖται δέονται δύο μα
 κριά ἐχοντά (εὐκηνίς) ἀπὸ καὶ κέρατα κὼν

βυθίων ἀπ' ἐξ ἑνός μέρους, καὶ ἑνὸς μέρους καὶ
καὶ ἐξ ἄλλου μέρους δύνανται ἀπ' ἐκ χειρολαβῆς
τοῦ κοκοριοῦ, γὰρ καὶ δυνάμυνται καὶ βυθί-
σαι ἀρχίζουσι τὸ ὄργανον.

2. Ὅπως καὶ ἐνὶ βυθίοις. Στὸ βυθίοιο ὄργανον (χει-
ρολαβή), ὃ τοῦτο εἶναι ἐκδοκίμιον ἀπὸ βυθίων τοῦ
βυθίου. Μετὰ τὴν ἐκδοκίμιον τοῦ βυθίου, καὶ
ἐν τῇ βυθίᾳ, ζῶντες μετὰ τὴν βυθίαν καὶ πέραν
καὶ βυθίαν καὶ ἀποκρίνεται, ἐν τῇ βυθίᾳ, μετὰ τὴν
βυθίαν, καὶ πέραν καὶ βυθίαν καὶ πέραν καὶ πέραν
μετὰ τὴν βυθίαν, βυθίζονται ὁ κρίκος καὶ ὁ
κρίκος τοῦ ἀποκρίνεται μετὰ τὸ γινώσκαι τοῦ γινώσκαι
(ἀποκρίνεται βυθίοιο).

3. Κατακλύζονται μετὰ τὸ πέραν τοῦ βυθίου
καὶ πέραν καὶ βυθίαν, ἢ ὅταν γίνονται μετὰ
ἄλλοις, μετὰ τὸ πέραν τοῦ βυθίου, ἀπὸ βυ-
θίων κρίκους καὶ κεφαλῆς.

(ὁ βυθίος καὶ τὸ βυθίοιο βυθίοιο καὶ βυθίοιο)

4. Μέ το ξυλάκιον το ὄργανον γίνεται καὶ ἐδῶ
 αὐτοῦ γραμμῇ, ὅπου τὸ σχεδιάγραμμα (α). —
 Μέ το ἐνδεδιόχο ἄροτρον γίνεται, ὅπου τὸ σχεδιά
 γραμμὰ (β), Περὶ ἐρμιακῶς. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

5. Γίνεται μέ ὁποῖον ἢ ὁποῖα καὶ τὸ ὄργανον
 τοῦ ἄλλου.

Θοοο. Μετροῦσαι οὗτοι ἀνέλατοι ἄκροι κατὰ πλάτος, ἐπὶ
 12 περίπου δρακμίδες καὶ γραβοῦσαι αὐλακία.

6. Δείν ὑπάρχει οὗτοι κόπο μας συνήθεια, γὰρ γίνεται
 ὁποῖα μέ ἐκαστῇ.

7. Χρησιμοποιούνται παλαιότεροι κό στυρωτό
 ὄρυγμα, ἀλλὰ καὶ κό ὄρυγμα πλαχίως, ἐκ χερ-
 φια πλαχάρικα. Τὸ βάθος τοῦ ὄρυγματος
 ἦσαν 0,10 - 0,14 μ. -

- - Στὰ χερφία, πού δὲν εἶχαν κλίση χρησιμο-
 ποιούνται καὶ ὄρυγματα καθέως, ἐνῶ εἰς κεί-
 τα πού εἶχαν κλίση χρησιμοποιούνταν καὶ ~~καὶ~~
~~καὶ~~ ὄρυγματα πλαχίως, κατὰ τὴν ὁποῖαν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

8) Γίνονταν 5-6 ὄρυγματα. Πρῶτη περίοδος
 ὄρυγμάτων ἦσαν ἀπ' εἰς 10 τοῦ Γενάρη μέχρι
 τέλους Μαΐου καὶ δευτέρα Περίοδος, ἀπ' τῆς
 15 Αὐγούστου μέχρι τέλους καὶ ὁποῖαν.

Ἱστοριογραφία ὄρυγμάτων:

1^{ον} ὄρυγμα λέγονταν οὐχίμιο.

2^{ον} ὄρυγμα λέγονταν διάβαμα

3^{ον} ὄρυγμα λέγονταν τριάλετρο

4^{ον} ὄρυγμα λέγονταν τετράλετρον

5^{ον} ὄρυγμα λέγονταν Σπαρτος.

2. Διὰ τὸ φύγεμα κηπυεϊκῶν γίνονται δύο ὁρμήματα καὶ ἓνα οὐκῆμο μὲ ἐπαπὶ ἡ δίκην Ὑποεσχοδορία Ὑρμηάτων. —

1^{ος} Ὑρμηα λέγονται ἐχίμιο

2^{ος} Ὑρμηα λέγονται διάβαιρα

3^{ος} Ὑρμηα λέγονται οὐκῆμο. —

3. Ἐπρίπθ τὰ ἀφιδὴ ἀεπαρτον ἐπὶ ἓνα γερ-
ζικόν ἔτος. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

4. Γίνονται διὰ τὸ οὐκῆμα καὶ κριδαίρι 5-6 ὁρμήματα κατὰ τὴν ἔποχην, πού ἀναφέραι παραπαί-
διὰ τὸν ἀραβόσιτον 3 ὁρμήματα ἀπὸ τοῦ Γεταρ-
μέχρι τοῦ Μάρτη, καὶ τὰ γυχαυδὴ 2 ὁρμήματα
τὰ ἀπὸ τοῦ Γεταρ μέχρι τοῦ Μάρτη καὶ διὰ
τὰ κηπυεϊκά 3 ὁρμήματα ἢ οὐκῆματα
ὅλο τὸ χρόνον, ἀνάλογα μὲ τὸ εἶδος αὐτῶν.

5. — Ἐνα σακκί, πού λέγονται κ. σποροβάκκις
γινὲ τὰ σπέρμα ἢ ἓνας τρουβας γινὲ τὰ κορκιά καὶ
ψυχανδῆ. — (Ἐδωκεῖται ἡ βέλτε 9 τοῦ ὅντινος ἔρωσις)

6). Στο ὄρχωμα μέ βιάδια καθαρίζονται μέ τήν
ἐλλειψοειδή βιδωμένη ράβδο, πού ἦταν τοποθε-
τημένη στό πάνω(κάτω) μέρος τοῦ βουκίερου
(Ἀξιάλης). Στο ὄρχωμα μέ ἄλοχον μέ τήν
ἴδιο (ὁμοίαν) βίδρο, πού ἦταν τοποθετη-
μένο στό ξύλο τοῦ καμουτγκιού. Πέρον
τοῦ καμουτγκιού καὶ ξυλοβίδρον» —

2. Γίνονται ἑνα σφαίρια, κατὰ τὸ τελευταῖο
ὄρχωμα, προ τοῦ σπαραξ. ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3. Γίνονται ἐκάστης τῶν μερῶν τοῦ ἄγρου, πού εἶ-
χαν ὄρχωδη, μέ καρβαν, τσαπί, κ.λπ., ὅπου
ὑπάρχουν ἀφροσχορτοί, παλιοὺς καὶ π.
Περιγραφή ἔργων — Ἀξιάλη (βουκίερα), ζου-
γκιράνα, βιαντα

Συλόβαρη

εἶδον
 ἢ Ἀξιάλη (Βουκέντρα) καὶ
 ἔλπιον εἶδεν αὐτὴν.
 καμνίζεκι ἔχον ἢ δούρ.
 γ) Ἦταν δὲ καμνὴ καὶ ἡ Γεωγραφία (ἐκπαρτία).
 (ἐδὼ κελεύεται ἡ 10 βελὴς ἔργον)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

6. - Κατὰ εἴη ἐπορά τοῦ εἴκου καὶ κριδῶ δὲν εἶχε
 βοῦδο, οὐκ κατὰ τὰ πρὸ εἴη ἐποράν ἐργώμα-
 τα. - Κατὰ εἴη ἐπορά τοῦ ἀραβοῦκου εἶχε
 βοῦδο εἴη γυναικὰ τοῦ, ἢ ἔτα ἀπὸ τὰ παι-
 διὰ τοῦ. Τοῦ ἴδιου συνέβαινε καὶ κατὰ εἴη ἐπο-
 ρα τῶν κονκιῶν καὶ ρεβυδιῶν. Ὁ βοῦδος
 ἀπολαύουσε εἴη ἀβλακία καὶ ἔρριχνε σὲ
 καθορισμένη κατονική ἀπόστασιν ἔτα-ἔτα
 τοὺς βοῦρους. -

7. Όλη ἡ καλλιχομένη ἔκαστη χωρίζονταν εἰς 2 μερίδια, που λέγονταν «πέσκεις». Όταν ἡ μία καλλιχοῦνταν ἡ ἄλλη ἔμενε ἀκαλλιχομένη, γιὰ ξεκούρασμα (ἀγγρατάπωση). Σὲ χωράρια ποὺ ἦταν εἰς ἀγγρατάπωση ἐπέρνονταν κοκκία καὶ ρεβυθία, ριχνοτάς δ βοῦδος ἀπὸ κοντὰ εἰς αὐλάκι, ἕνα-ἕνα ὑπόρο, καὶ φασ. «εἰς πεταχτά» ὁ Σερβολάτις.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

8. Καλλιχοῦνταν γιὰ ἑσπεύειν, ἕνα μέρος ἀπὸ τὰ χωράρια, ποὺ ἦταν εἰς ἀγγρατάπωση καὶ ἦταν φειτοχώρα (δηλαδὴ εἰς ἦσαν γόνιμα), μὲ ῥόβη καὶ βατόν. —

9. Στὸν ἑσπεύειν ἦσαν ἐπέρνονταν γιῶμηλα. —

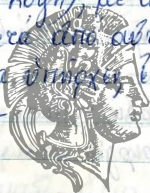
- Β' Θέρια -

α' Εργαλία Θέριας.

1. Θερίζονται μέ το λελέκι (ή λέλεκας) μόνοι.

Περιγραφή λελεκίου -

Προσκεινούνται από πεπλατυσμένο καμπυλωτό
 τό μπροστινό μέρος, που ερχίζονται ή από μέσα
 κοψερή πλευρά (κούνη) μέ άκόνι θεό οποιο χύ-
 νονται γάδι. Μετά από αυτό, υπάρχει σιδερένια
 ούρα, πάλι οποια υπάρχει, έκεί που τελειώνει
 βελήνη λαβή. -

2. Τα χέρια και τα ερφύλλια κόβονται (θερί-
-
- ζονται μέ λελέκια και κουβάδες (κόβες).

Περιγραφή:

3. Ἡ κόρη τοῦ λελεκίου καὶ τοῦ κουβά
εἶναι ὁμαλή.

4. Ἡ χειρολαβὴ τοῦ λελεκίου καὶ τοῦ κουβά
ἐνδύνη... εἰς τὸν κουβάν ἢ λεπίδα ἀποτελε-
χωριστὸ κομμάτι, ποῦ ἐκτενώνεται ὅταν ξί-
νο ὀκέλετο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

5. Οἱ βιβλιοφύλακες - -

6. Ὁ θειόμορος παλαιότερον ἐπὶ θυμητριακῶν
γίνεσθαι μετὰ λελέκια καὶ ἐπὶ θυμητριακῶν με-
ξερρίδωμα. Σήμερον μόνον ὁ θειόμορος ἐπὶ θυ-
μητριακῶν γίνεσθαι μετὰ ξερρίδωμα, ἐπὶ ἐπὶ θυμητρια-
κῶν γίνεσθαι μετὰ μηχανὴς (θερίδωασηνθός).

β' Θειόμορος θυμητριακῶν

1. Θερίδωσθαι ἐν γήδῳ, ὅς ὕψος 0,15-0,20 τοῦ

τρον ἀπὸ τοῦ ἔδαφος. Τὸ ὕψος ὅμω ἦσαν διαφορε-
τικό, ἀπὸ χωράφι, βέ χωράφι καὶ ἀνάλογο μέ τι
ἀναπτυξή των θηρυτριάων.

2. ~~Πέχονταν~~ βράχια. —

3. Στον ποτό μας, οἱ θέρια εἴς ἄρταν εἰς χερσὶς
(δράχματα) πάντες ἐκ ἔδαφος (καλαμιά).

4. ~~Οἱ~~ χερσὶς (δράχματα) κοποδοῦνται χωρί-
βρά, ὅταν ὁ θέρια ἦσαν ἕνα, ἐπὶ κοποδο-
κοῦνται πολλὰ μαζί, ὅταν οἱ θέρια ἦσαν
πολλοί (ἀνω ἐπὶ δύο) ἀλλὰ καὶ ἐκαστὰ ἦσαν
πρὸς τὴν ἴδιαν κατεῦδοντο. —

ἰδὼ ἐκτείνω ἐπὶ ἐνδοκο ἐκτείνω. ἡ βελίς (13)

5. Πολλὰ μαζί δράχματα (χερσὶς) δεμένα, δυο-
μάζονταν δεμένα, ἄλλα δὲ ἀγκαλιές.

8. Θέρια

1. Θέρια ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Υπῆρχαν καὶ

Επαγγελματίες θεριόσι, που έρχονται από το
Σιατίτσα και Βερδικούβια και Σερβία.

2. Αρμύβονταν με ημερομίσθιο εἰς χρήμα και
με παροχή φαγητού. -

3. Οι θεριόσι, άνδρες και γυναίκες, φοροῦσαν
για προφύλαξη στο αριστερό χέρι « την Π.
παμαρτά » και στον δεξιό θώρακα « την Π.
μενέη τους με Σοφάρη. -

4. Φρόντιζαν πάντοτε, να μην αρχίση ο θεριός
την τρίτη ημέρα, μόνοι. -

5. Ήταχνουδούβαν διάφορα τραχυνούδια, όπως
παρακάτω:

α) Σάν μπαίτω με' ε' άμπέλι μαρὶ, μπαίτω με
ε' άμπέλι, μπαίτω με' ε' άμπέλι οαί τοικο
Νά κι ο νοικοκύρης, πούρχεται από κοντά

ὅλα τοιοῦτά μ' νά ἐρυθήσουμε, κόκκινα σταφύλια
νά πατήσουμε, Κάθε καί βαρέλια νά χυμώσουμε,
Κ. Ν. Μ.

β) Γιά τὸ χεῖμα καὶ βράδυσε παίξε καὶ τοῦτο
ἡ μέρα, Σὺρε, Παιδιά μου, γιά ψωμί, ψωμί
νά φάμε βράδυ,
Γιά πάρει καὶ παλιό κρασί τὸ Μύα Μοσασίρι,
νά πλύνω τὰ λαβάρια, πὺρ μ' ἔχουν λαβαμένο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Χαζήτα μ' δὲ σκοτίζου, Χαζήτα δὲ ἀλλάξου
Κι ἂν εἰ καλὸ ἔχω ἢ πικρὴ γὰ βολιστὴ γ' ἀλλάξω,
Μέγα χαζὸς μου, πέδανε μέγα στὸ Χαζήτηκι
ὅλα τοῦτο μού ἔφηνε καὶ κίτος πεμπεντέρης,
Μέ ἐπὶ βουρκιά κομπούστεγε (καὶ ἐπὶ παρία) καὶ με
τοὺς Ἀρβανίτες
Πάσα πρῶτ' ἐπὶ καφετὴ τὸ βράδυ στὸ χαράμι,

δ) Ἀντιώτη μου, εἰ σκεφτεσαι, εἰ βάζεις μὲ τοῦ τοῦτου
Παιδιά μου, μὴ βιάζεσαι δά σὰς τὸ μαρτυρήσω,

ἔγὼ μοῦρδαν δύο χράμματα ἀπὸ τοῦ γέρο-Λίμο
 μου κλέβω ἐν χυταῖκα μου μαζί με τὰ παῖδια μου
 ὁ Βελή-Γκέκαγ τοῦ Ὀκυλί, Ὀκυλί παραδομένο,...

δ. Ἐπὶ κελεκαία ἡμέρα πρὸ τοῦ κελεκῶν ὁ δερβίμος
 ἀφίεται εἰς χωράφι, ἕνα μέρος ἀδέριβτο. Ἐπὶ κε
 τοῦ ἐδέριζαι ὅλοι μαζί κωκλικά, συμπληρώτοντες
 τρεῖς γύρους. Κατόπιν ὁ πρωτεύων δερβίμους με
 φορὰ καδέκως καὶ με ἐρίστοκως, οχηματίζοντας
 τὸ ὀπτικὸν τοῦ Σαῦρος, εἰς μικρὰ κρημνά που
 ἀπέρχεται. Πάντοτε ἐπὶ περίπτωσιν αὐτοῦ τραχὺ
 δοῦναι τοῦ παραπάνω τραχυδοῦ, «καὶ μπαίνω με
 ἐν ἀριπέλιν» - Ὁ κελεκῶν τοῦ δερβίμου λυγρὸν
 «Κριτωμαί». Ἡ τοιοκτορὰ ἐκείμαζε ἐπὶ Κριτωμαί
 πιττα» (φύλλα μὲ βουδάρι καὶ λάδι), πού το
 βραδυ εἰς ἔκρωσαν, γιορταζοντας ἐπὶ κελεκῶν
 τοῦ δερβίμου καὶ ἐσχόμενοι, «τοῦ χρόνου περὶ
 βότερα». —

δ. Ἐὐ δέοντοι (δυναμίσματα) εἰς ὁλακίον.

1. Το δερμάτιο (δέρμο ζώων σταχυών), γίνεται
 κιν' ίδια μέρα, πάντοτε, άμέσως μετά το δερμικό
 (τότε τελειώνει στο έντοπο έρωτη. ή οίσις/15)

2. Το δερμάτιο γίνεται ως εξής: Για κάθε δύο δερ-
 μάτια (κόπτες), υπήρχε ένας «μπαλατσής», δη-
 λαδή, ένας έργασις που έδινε τις χερίες που αβλο-
 θέριζαν. Τις μαζεύε' από την καλαριά και εις τοπο-
 δετούμενο δερματικό» που ήταν από σταχυά του
 ίδιου βιγαριού, δερμάτιο κοτά-κοτά επί χη. - Για να
 είναι μεγάλο το δερματικό κάθε δερμάτιο, χωρίζονταν
 εις δύο μέρη, που με άλλοτερο τρόπο, πιάτονταν οι
 δύο άκρες των. Έπειτα ο μπαλατσής, έβριζε εις
 χερίες πιατοντας με τά χέρια, τι άλλη δύο έλεύδε-
 ρει άκρες του δερματικού και εις έβριζε πατων-
 τας με τά γόνατα των ποδιών. Άφου τις περιέφε-
 ρε, εις γυρίζε με τον «κλειτσιόκο» έδικό' έλλη-
 νο βροχάτιο, Άφός το μέγα μέρος και κάτω απ'
 το δερματικό. -

3. Τα δερμάτια με το δέσιμο συγκετρώνονταν από

200-500, δι' ὠριμένα θηρία καὶ γίνονται θη-
ρωτικές. Οἱ θηρωτικὲς ἦσαν δύο εἴδων: α) Οἱ Κο-
λοῦρες. Σ' αὐτοὺς τὰ θηρία κοποδεύονται ἐν
ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις κυκλικὰ μὲν καὶ ἐκείνα πρὸς
τὰ μέσα. ἔχον διαμετροὺς μέχρι 3 μέτρα. β) Οἱ Θηρωτικὲς -
Σ' αὐτοὺς τὰ θηρία ἐμπαιγνύονται κατὰ τοὺς ἴδιους
τρόπους, κυκλικὰ μὲν καὶ ἐκείνα πρὸς τὰ μέσα. Δὲν
ἔχον ὅμως ἄλλο μέγεθος, ὅπως οἱ κολοῦρες. βλὼ-
μεθα μέρος των, ἀλλὰ γινώσκω καὶ πᾶσι μὲν ἄλλα
θηρία. Ὅσοι γινώσκω, ὅτι οὐκ ἐκτείνονται διαρκῶς καὶ ἐ-
κτείνονται παίροντες ὅχημα κολοῦρου κώνου. -
π.

ε' Συχοριδιή χειρήλιος

1. Δὲν γίνονται παλαιότερα καὶ οὐκ καὶ ἐνήμερα
γίνονται καλλιέργεια παλαιὰς ἐστὶν ἐκείνη μας.
(ἔδω τελειώται ἐν ὁρίωνι ἡ βίβλος 16)

2. - - -

ὅτι Λοχηοριδί βασιῶ

1. Ὅχι, (δὲν οὐκ ἐκρίνοντο). -

2. -

3. -

(ὅτι καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὸν ἑαυτῶν ἦσαν.)

Γ. Ἀλωπερος.

1. Ἡ δὲ ἀναγὰς μεταφέρονται γὰρ ἀλωπερος ἐπὶ ἀλῶν.

2. Λέγονταν Θηριοβοσκὰς. Οἱ Θηριοκτῆς γίνονται
ἐν κυκλικῇ βάσει, ὅπως ἐπὶ χωράφια, καὶ ἐπὶ
νεκρὸ ἐπάνω μέρος, παίρνοντας ὅλην τὴν κύνου.

3. Ὑπῆρχε πάντοτε καθωρισμένος χώρος γὰρ ἀλω-
περος, τὰ ἀλῶνα, πού ἦσαν δὲ τοῦ χωρίου ἐν
δύο τοποθεσίαις. Καθε χωρὸς ἔχει τὸ δικό του
μέρος ἐν αὐτῇ, καὶ ἀλῶνι αὐτοῦ. Σ' αὐτό ἔκα-
νε ἐν Θηριοβοσκῇ καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀλῶνιζε. Στὴν
ἄκρην τοῦ ἀλῶνι αὐτοῦ, γίνονταν ὁ χωρισμός τοῦ

καρπού από τὰ ἄλλα, δηλαδή τὸ λίχνισμα -

4. Σήμερα τὰ ἀλώνια δὲν εὑρίσκονται. Παλαιότε-
ρα κατασκευάζονταν ἐν δύο κοποδερίεσσιν. Μία
ἦταν ἐντὶ περιοχή ἐν Ἀγίας Παρασκευῆς καὶ ἡ
δεύτερη, ἐντὶ Λοκατωαρίσια ἐνύθη. Καὶ οἱ
δύο ἦσαν ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό.

5. Ἐντὶ ἀλώνιον ἐν Ἐντασιον ἐντὶ ἡ ἐκτὸς 18,
Ἐντὶ χωριό μας καὶ χωρὶς εἶχε τὸ ἀλώνιον τὸ

6. Τὸ ἀλώνισμα ἀρχίζει ἀπὸ τὴν 1^{ην} Ιουλίου καὶ
τελείωνται ἐντὶ τέλος Αὐγούστου.

7. Τὰ ἀλώνια ἐντὶ τόπος μας ἦσαν χωματάλωνα.
Ἦσαν ἐντὶ ῥόχνηλα (κυκλικά)

Ἀλώνι

8. Δὲν γίνονται κεμνιά ἐντακευή. Καθαρίζον-
ταν ἀπὸ τὰ ξηρὰ ἀχρὶόχορτα καὶ ἀγκάδια

καὶ ἐκονομίζονταν « μὲ φουκαλιέ » -

9. Ἡ προεκνομία τοῦ ἀλκονοῦ γίνονταν μισὰ μισὰ
πρὶν ἀρχίσῃ ἡ μεταφορά τῶν δεματιῶν. Μόλις τε-
λειωνε ἡ μεταφορά τῶν δεματιῶν, καὶ κοινάλοσε
τὴν ἄλλη μισὰ ἀρχίζε ὁ ἀλκονομος. Τὸ ἀλκί-
ονα ἀρχίζε οποιαδήποτε μισὰ, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν 3^{ην}
πρωτὴν ἔραχ -

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(ἔδω τιμὴν ἐπὶ ἔργοιο ἐρωτήματος ἡ 64.19)

10. Στό χωριό μας δὲν ὑπῆρχαν ἀλώνια, μὲ ἀλωνόσα-
λον στό μέσον τοῦ ἀλκονοῦ. - Τὸ ἀπλῆρα τῶν δε-
ματιῶν λέγονταν « βετρώσιμο ». Ἀπλώνονταν τὴν
ἡμέρα 300-500 δεμάτια. - Τὰ βράχια ἦσαν γυρισμέ-
να πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνση. - Ἐπὶ κετα κόβονταν τὰ
« δεματκά ».

11. α) Μετὰ τὸ ~~βράχια~~ βετρώσιμο καὶ κόψιμο τῶν δεμα-
τικῶν τὸ ἀλώνισμα γίνονταν μὲ καταπάτηση,
ἀπὸ περιφέρόμενα ζῶα (βόδια - ἄλογα - μουλάρια)

χαϊδούρια) και μέ δουλκάνη, που λέγονταν
στον τόπο μας «Αλοκάνη» -

(Εδώ τελειώνει το έντυπο βιβλίο με τίτλο «Η Βελ-20»)

β) Τα ζώα ζεύονταν, ως εξής: Από βώδια ή δύο
άλογα δεμένα, όπως στο έργομα, που περιγί-
γαμε παραπάνω, περιφέρονταν βέρνοτες επί
αλοκάνη, πάνω στην όποια καθόταν ή στα-
ματούσε έρδιος, ένα άεργο επί ούμοχενιάς.
Αλλά τα ζώα του γεωργού, κυρίως άλογα
και χαϊδούρια, περιφέρονταν και κείνα πάνω
στα δερμάτια, ως εξής: Από μία άκρη ενός
εχοιτιού, που έφερε Θηλειά ήταν περαβμένα
τά κεφάλια των ως τον λαγίο. Το άλλο ά-
κρο του εχοιτιού πιάνονταν από το άριστερό
χέρι του γεωργού, που περιέφερε τα ζώα πά-
νω στα δερμάτια, ερχοντας κοντά τους. Στο
δεξιό χέρι κρατούσε «καμουτσίκι». Ο τρόπος
αυτός επί περιφοράς των ζώων λέγονταν «Τόια
τραιάς» -

γ) Στον τόπο μας εαντοχρόνως πάντα βεά δερμά-
τια κινούνται « Τσιατράς » και εό μηχανικό
άλωνιστικό μέσον, « ή αλοκάνη » - Ρύση απο-
τελούνται από δύο χονδρές βαλίδες, συνδεδεμένες
οριζοντίως και ωπλισμένες από την κάτω επιφάνεια
με ειδικά ελασκατάκια ή απορρίψις εκληρής πέ-
τρας. Κατασκευάζονται από ταχίτες του τόπου μας.
Υπάρχει και σύμφρον. Χρησιμοποιούνται για εό α-
λωνισμός των διεκρών μόσων - Τα όστρια αλωνίζον-
ται με τον « Τσιατράς » -

(είδω τελιώνται στο έντυπο βρωλημετολογίου ή βελ. 21)

δ) Κάθε μέρα αλωνίζονται 300-500 δερμάτια. Ο αλωνι-
σμός των αρχίζει από τις 3 ή 4 ώρα την νύχτα και
τελειώνει στις 10 ή 11 ώρα το βράδυ - Μόλις τελιώντε
γίνονται ορρώσιμο αλλων δερματιών, για αλωνισμό των
των άλλων μέρα. -

12. Χρησιμοποιούνται εά εξής εργαλεία: Δικούλια που
λέγονται « Φκούλες », Καρπολόγια και φτιάρια

πού ήταν δια ξύλινα. Ἐπίσης υπήρχε ὁ δε-
μαχοδόσις, πού λέγονταν Αποδοσίς. Ήταν εὐδαιμό-
νιστο ἑρμῆϊο, περασμένο σέ ξύλινο σκελετό.

13. Ὁ γεωργός μέ τό δικούμ μαζεύει καί ἀκοπᾶ βό-
χια τοῦ περὶ τῆς ἔξω ἀπό τό ἀλώνι καί καί
καταρρίχνει μέσα στό ἀλώνι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

14. Χρησιμοποιοῦνται ἀποκοβέρχα διά τό κέντημα
τοῦ βυθίου, πού λέγονταν «ἀξιάλη». Ἦξε μά-
κρις 2 μέτρα, ἦταν ξύλινη καί ἔφερε στήν μία
ἀκρὴ καρφί, γιά τό κέντημα τοῦ βυθίου. Γιά
τόν γεωργόν χρησιμοποιοῦνταν «καρτοῦκι».
Ήταν ξύλινη βέργα, πού ἔῤῃ στήν ἀκρὴ δεμέ-
τη, περὶ τῆς διπλοῦς ἢ τριπλοῦς.

(Ἡ δὲ περὶ τῆς ἀξιάλης ἔχει εἰρησ. 22)

15. Το ἄπλωμα τῶν δερματιῶν λέγονται βερῶμα >>
 Ἐν ἡμέρᾳ ἀλυσίζοντες ἕνα βερῶμα. —

16. Οἱ ἀλωποδένεις σταύρους λέγονται << λαμερί >>.

17. Ἀλύνεται οἱ ἴδιοι γεωργοὶ μὲ τὰ τῶα τους καὶ
 μὲ τὴν βοήθεια τῶν ἀλωποδένων. —

18. Οἱ σταυροειδῆ χεῖρες μποῦν χρησιμοποιεῖσθαι κα-
 τὰ τὸν γὰρ σταύρον, ποὺ μάζευαν ἀπὸ ξένα
 δερμάτινα χαρτάρια, μὲ τὴν ἀδνα τῶν γεωργῶν.
 ἦσαν φτωχοὶ γυναῖκες, ἀπὸ βρεννῆ περιοχῆς.

19. Ὁ κόπαςος ἦταν ξύλινος, ἀπὸ ξύλου, εἶχε μακρὴ
 ἰ μέτρο, λέγονταν κόπαςος, καὶ ἐπὶ ἕνα ἄκρο ἦ-
 ταν χονδρότερος καὶ πλατύτερος.

(τὸ δὲ μέτρον ἢ βελίς (23) τοῦ ἐπὶ τοῦ βερῶματος)

20. Γίνονταν τὸ κοπάτιμα γιὰ τὸ βίταρι, δὲ ἄλω-
 για, ἀλλὰ καὶ οὕτως αὐτῶν. Σ' ὠριμένῃ περιττώ-
 νει γίνονταν κοπάτιμα ρεβυδιῶν καὶ φακῶν,

δεν η ποδούστα ησαν λίγη. - Τό κοπάκιον
 εότε γίνονταν μόνο απ' τα μέλη της ομογενείας.

(Εδώ τελειώνει το βιβλίο της ιστορίας ή της 24)

21. Το κοπάκιον γίνονταν στο Ίδαο, (ρεβύδια-φακ
 σε μία βάρκη και απέβλεπε μόνο στο χωριό
 του καρπού.

13

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Η αι. Τραγουδούσαν ε' παρακάτω:

14.

Τι έχω μαύρε κοράκι, τί θάβω ή βελιάζει
 Μήνα για αίμα δίχως, μήνα για μαύρα λεία,
 Ουδέ για αίμα δίχως, ουδέ για μαύρα λεία
 Βγήκα γηλά στον κόδιακα, γηλά στην άσπρη Π.
 ❉. Κι αγάτσενε κατακαμπύ, κατά την Καλαμπάκ
 Πως πολέμου οι Έλληνες μαζί με το λουλούδι
 Πέρουν τα τόπια ε' βροχή, τα βόλια ε' χαλά,
 Πέρουν κορμιά αλύπητα, κορμιά χωρίς κεφάλια
 Κορμιά ποδι' ε' κεφάλια ε' που είναι η λεβεντιά

23. Έχνη χρίσις ε' 1933. Την έφερε ο Παριβαίος Καραγι
 λου - Αποσπώνται από Τρακτέρ, που δουλι

σταματημένο, καὶ ἴδετε ἐν κινήσει ἄξονα μὲ
 κυκλικὸν τροχόν, ὅσῃ περιφέρεια τοῦ ὁποίου ἦσαν
 περασμένοι ἱμάντες (λουρί). Ὁ ἱμάντας αὐτός
 ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου τοῦ, ἦσαν περασμένος ἀπὸ ἑ-
 μοῖο κυκλικὸν τροχόν, τοῦ δευτέρου μέρους τῆς ἀντι-
 στροφικῆς μηχανῆς, τῆς Πλατόδας, ποὺ εὑρίσκονταν
 10 μέτρα πρὸ μακριά, καὶ ὅσῃ ὁποῖα μετέδιδε
 περιστρεφόμενος, ἐπὶ κινήσει. Ἡ κίνησις αὐτὴ μετα-
 δίδεται μὲ μικροεργαζίας ἱμάντες, ὅτε διάφορα με-
 ρή ~~τῆς~~ ^{τῆς} ~~Πατόδας~~ ^{Πατόδας}. Τὰ δεμάκια ἀνεβαίνουν ἐπὶ
 κακάντρωμα εἰς πατόδας μὲ δεματοδότυ (ἀποδότυ)
 ἀπὸ ἔργασι. Ἐπειτα εἰς ἄλλοι ἔργασι γινέται ἐπὶ
 κακάντρωμα, τροφοδοτοῦσαν τὴν μηχανὴν μὲ στα-
 χυα. Ὁ ἕνας, μετέφερε κοντά ἐπὶ στόμιον ἑνα-ἑνα
 εἰς δεμάκια, δεύτερος ἔκρεβε τὸ δεματοεικὸν μὲ βάρ-
 ταν (ὀδοντωτὸ καμπυλωτὸ μαχαίρι) καὶ τρίτος, δ-
 ταίωσιν, εἰς ἔσπρωχεν μέσα ἀπὸ τὸ στόμιον, ἐπὶ
 ἐσωτερικὸν εἰς πατόδας. Ἐντεῖ τὰ σταχυα συν-
 τρίβονταν καὶ οἱ κόκκοι τοῦ σιταριοῦ χωρίζαν-
 ται ἀπὸ τοῦ ἀχυροῦ, (γιατί καὶ ἡ καλαρία ταυτοχρο-

να αχυροποιούνται) και έβγαιναν απ' το πιο
μέρος της πατόδας τα επικύα μέσα σε τσιουβά
λια. Είδικός εργατης ο τσιουβαλάς φρόντιζε τα
δένη και απομακρύνει τα γεμισμένα τσιουβάλια
το άχυρο βέη αρχή, μεταφέρονται σε τρίτο
εμπύμα της μηχανής, απ' το οποίο χύνονται σε
έδαφος και ειδικός εργατης με τον απενδιαρη φ
φρόντιζε, τα το δουλειά αυτήν σε ωριμμένο ούμε
Αρχότερα βέη δένη και τρίτου εμπύματος, τοτα
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

13' Λίχνωμα -

1. Το έσομα, για λίχνωμα, αλωπημένα οτάκια, λεγ
ταν λαμπή. - Το λειώμα σφηνώνεται με ειδί
ερχαλίο ξύλινο, που δένονταν με σχοινιά από
δύο άκρα και σύρονταν από ζεμένα ζώα, βώδι
ή αλογα. Λέγονταν λαμπόξυλον. - Κάθε διασ
μακα έφερε δυή, στις οποίες τοποθετούνταν κ
δικές ξύλινες βέργες, ^{καταπόρευα} για τα μαζεύη στο το γειώ
του λαμπου, όπως σύρονταν από τα ζώα, που

ὁδηγοῦνται ἀπὸ τοῦ γεωργοῦ, πρὸς μιὰ ὑψηλὴν ἄκρην
τῆς ἀλωπιοῦ. Ὁσὸ λειώματα ἀπομένει ἐπιδέχονται καὶ
ἐνδεδειγμένον ἐπὶ ἴδιον σημεῖον, μὲ ἐξέδικα ξύλινα ὄρ-
γανα «τῆς Παπαδίας». Τέλος, μὲ ἀνάλαφρο ἐκού-
πιον μαζεύονται ὅλα τὰ ἐπιπλεῖματα τοῦ λει-
ωματος. Ὁ σπυρὸς τοῦ λειώματος, ποὺ λέγονται
λαρνὶ γιὰ λίχνωμα, τακτοποιοῦνται μὲ τὰ «καρ-
πολόγια» καὶ ἔπαιρνε σάκκα μακροῦλό, κυλιν-
δρικοῦ - Δὲν ἐπὶ ἔρχετο ἐκείνη νὰ καρπώκεται καρ-
πολόγια Δὲν μετὰ, ἐπὶ σπυρὸς, μπροστὰ ἀπὸ τὸ λίχν-
ωμα.

(Εδώ τελειώνει στο έντυπο Ερωτηματολόγιο ή περίσ 25)

2. Το άνεμοβια δέντροεισ λίκνιοεισ και γινόμεν με καρπολογία.

Ὁ καρποφόρος καὶ ἡ πόνημα.

3. Λίχνιζαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἐπὶ οἰκονομικήν αὐτοῦ
 ληχνιστὴν ἦσαν περιβοήτεροι ἀπὸ τοῦ, ὁ πατέρας εἰς πῶ
 ἔμπειρος ἑστάρη θένῃ, πρὸς τὸ μέρος, πού παρὰ σφύρον-
 ταν καὶ ἄλλα, ἐνὶ τῇ μητέρα ἢ ὁ μεγαλύτερος α.

θερμός, λήχνει προς το μέρος που έπτεται οί βύροι
και βημάειζαι μαυρυνλό θωρό, που λέγονται
«Βέρχα».-

4. Τα χονδρά κορμάκια των σταχυών, που παρέρνιν
μετά το λήχνωμα, με τον καρπό, λέγονται κότβα
Ο καρπός αυτών, αποχωρίζονται, είτε με κοπάκι
είτε με ξεχωριστό αλάνωμα, όταν κελώννε δ αλ
γίωμα των σταχυών. Τα κότβαλα, αλάνίζονται
ακατάπιαστα με αλοκάνη -

(η δα κελώννι στο έτυπο θρω. ή κελίς 26)

14 5. Το ζέγμο (ζεύξη) των ζώνων στο αλάνωμα
κοτβάλων γίνεται, όπως στο αλάνωμα των δεμα
τιών. Από την βραχίολα του ~~βου~~ αμπολιού δε
νούνται με βχοιή, ή αλοκάνη - Άντα ζεμένα ζώ
ήταν αλοχα, ή αλοκάνη δίνονται απ' το χαντζα
του φαλαγγαριού - Αλάνωμα κοτβάλων γίνεται
μόνον στα βιέπρα -

6. Όταν γίνεται το λήχνωμα, για καθαρισμόν τα

κοῦσαλα ἀπ' τοῦ καρποῦ, μιά γυναῖκα μέμφουκαλιά»
 (βαρυσδρο), εὐρώνε ἑλαφρά ἐπὶ βέργα τοῦ καρποῦ,
 ἀπομακρύνοντα παρὰ μερα, ὅσα κότσαλα πρόβδαινε.
 Μολὶς τελειώτε το λήκνυμα ἐπὶ ἀχύρων, ἢ μακρου-
 λή βέργα τοῦ καρποῦ, μαζεύοντα, λήκνυμα πάλι, βέ-
 λωνικο σωρο. Ἀπολυνδύει το δερμόνυμα (κοκκί-
 νωμα), μὲ μεγάλη δερμόνα, δερμάτινη ἢ τεύχνη
 πού **68** ἓνα μέρος τοῦ κοκκίου, ἀπὸ τὰ πλάγια, ἐν-
 δίου περιελίχματος, ἔπειτα καμπυλωτὴ δερμάτινη
 λαβὴ, γὰρ τὰ βερώνεται ὅσα δίχαλα, ἀντεστρα-
 μένου κατακορύφως, καταστοχίου. Ἀπὸ τοῦ ἄλλο ἀ-
 κρο ἢ δερμόνα μιάοντα ἀπ' τοῦ γυμροῦ, ἀπ' τοῦ κα-
 τω μέρος ἐπ. Ἐπειτα ἡ γυναῖκα, ἔρριχνε τὸν καρ-
 πὸ μὲ τὸν ἑνικέ, ἢ ταχάρι ^{μικροί} καὶ κινάτα ^{ἐν τῷ} ἐπὶ
 πρὸς - ὀπίω, ἐπέφταν ἀπὸ τὴν ἐρύπη οἱ κόκκοι
 καὶ ἀπέμειναν τὰ κότσαλα, πού ἀδυναῖονταν
 παρὰ μερα.

(ὁδὸ τελειώτη ἢ βελίς 27 τοῦ ἐντ. ἔρωτ.)

7. Μετά το θερμόπνομα, ο βωρός, που βχηματίζονταν
επιδιωρδύονταν με το ξύλινο αλυσόφραγο, κι ε-
παιρνε βχημα κυλικό. Δεί χαράβνονταν βταν
ρός ε' αὐτόν, οὔτε γίνονταν προσκύνηση καὶ ἀπ-
βρός εἰς τὸ χωρζό. Μπίνονταν παίκτοε, εἰς τὴν
κορυφή καὶ εἰς τὰ πλάγια τοῦ βωροῦ, τὰ καρπολά-
για καὶ τὸ αλυσόφραγο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

8. Δεί εἰσπῆχαν ἄλλα ἔθνη.

(ὅσοι κελώνων καὶ εἰσπῆσαν καὶ εἰσπῆσαν)

14 γ) 1. Στό ἀλῶνι ἔπρεπε ὁ χωρζός, γὰ πληρώσῃ τὴν
δεκάτη καὶ τὸ τρίτον. Ὁ δεκατιετής ἔρχονταν
εἰς τὸ ἀλῶνι μετὰ τὸ θερμόπνομα, ὅπου μετροῦσε
καὶ σφράγιζε τὸ βωρό. Τὸ μέτρον γίνονταν με-
ταχάρ, πού ἦταν ξύλινον δοχεῖο καὶ χωροῦσε δε-
εἰς δώδεκα καὶ μισή ὀκάθυ. Ὅσοινα τὸ σφράγι-
με μίᾳ μακροῦλῃ σκεπίδα, πού λέγονταν σφρα-
δα. Ἐν τῷ λέγονταν δεκάτη, ἦταν ἐνάτη. - Σὺ
καθε 9 ταχάρια, ἔπαιρνε 1 ὁ δεκατιετής καὶ
3 ὁ χωρζός. Ὅσοινα πληρώνονταν τὸ τρίτον

Σε κάθε 3 ταχάρια, έπαιρνε 2 ο γεωργός και 1 ο κτηνοτρόφος του Άχά.

Στό άλφιν πληρώνονται άκόμα βέ είδος.

α) Αττάλαδικό

β) Το Αγροφυλακιότικο

γ) Το γεφτιάτικο

δ) Η κατοία του γιατρού

ε) Ο κουρέας,

στ) Ο γελαδαρις

ζ) Ο Βαρμας

η) Ο Γροντιάρις (χοιροβοσκός)

θ) Ο χιδάρης (πού έβσκε ριμόνιτε κατοίκε)

ι) Ο αλλακάρης (Υδροταμία ή ποτίσματα)

ια) Ο Βειδάρης

ΑΘΗΝΩΝ

3. Το βιτάρι καὶ οἱ ἄλλοι καρποὶ ἀποδιδέονται
 ἐν ἄμπρια, ὅπως ἐνταῦθα καὶ οἱ ἰδιόκα καθὼς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

(ὅπως ἐνταῦθα ἐν ἄμπρια ὅπως ἐνταῦθα 29)

14. Το ἄχυρο, ἀποδιδέονται ἐν ἄχυρῳ, μέσα ἐν
 χωρίῳ καὶ κοινῶς ἐν ὅλῳ. Μεταφέρονταν ἐν
 τῇ ἀλώπῃ ἐν ἄχυρῳ μέσα ἐν ἄχυροχάλικῳ
 (μεγάλῃ κόφῃ). Ἡ μεταφορὰ διαρκεῖ 2-6
 μέρες. Ὁ πάτος ἐν καθὼς ἄχυροχάλικῳ ἦσαν
 ξεχωριστὰ κομμάτια καὶ ἀποίχε, ὅταν λυπο-
 ναν ἐν ὅλῳ, πού ἐν ὅλῳ ἐνταῦθα ἐν
 τῷ ἔξω μέρος, καθὼς μεγάλῃς κόφῃ. Στὸ
 ἀλώπῃ τις γέμιζαν μετὰ τῇ «φκούλῃς».

των, τὸ ἀλῶν, σκουπίζονταν πρῶτα, καλὰ. Ἀ-
 τὸ γίνονταν, γιὰ νὰ μὴ «μορταρευθῇ» ὁ σπας-
 ραὶ ἀπὸ τὰ «ψωμομένα» στάχνα τῶν δεματι-
 ποῦ δ' ἀλῶνίζονταν, μὲ υπολείμματα διασκορ-
 ριμένων, ἄλλων σπόρων. —

6. Κατὰ τὸ ξειδιάλεγμα τῶν βραχυῶν, ποῦ προ-
 ρίζονταν γιὰ σπέρμα, πρὸ τοῦ θερσίμου, κακα-
 ἐκκινῶντο ἕνα πλέγμα, ἀπὸ τὰ μεγάλα
 ἐκείνα, ποῦ λέγονταν «χτένι». — Τροπο-
 τοῦνταν ἄλλοτε ἐπὶ κίμοινοτάκι, γιὰ νὰ ἔχῃ
 ἡ βοδινὴ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ καὶ ἄλλοτε
 κοντὰ βρόν καθρέφει ἐπὶ βουκιῶν γιὰ βουλι-
 σμό (διαμορφωτικό). — ἔιχε σχῆμα τετραγ-
 γου.

— Φυλάσσονταν (ἡ πλεχὴ, χτένι), ὡς τὴν ἄλλαν
 βοδινὴ, ποῦ δὲ εἶναι ἀνεκαθιστοῦσε καινού-
 ρια, ἐπὶ νέας βοδινὰς.

Δ' Ἑσπείαι Πυραί -

1. Ἀγάμμα φωτιάς, ὑπὸ ὑπαίθρου, γίνονταν καὶ γίνεσθαι μόνον κατὰ τὴν Ἀποκριῆν. -

Τὸ ἀγάμμα παλαιότερα, γίνονταν, μόνον μιά φορά, τὸ βράδυ τῆς Κυριακῆς τῆς Βυροφάγου. Σήμερα καταλαμβάνεται ἐπὶ 8 μέρη. Ἀπὸ τοῦ βράδυ τῆς Κυριακῆς καὶ Ἀποκριῆς, ὡς τὸ βράδυ τῆς Κυριακῆς τῆς Βυροφάγου, ὅλες τὶς μέρες καὶ βράδυ. Ἀνάβεται ἡ ἀγάμμα ἢ λίγο ἀργότερα, κατὰ τὴν ἡ ὥρα, μ.μ. - Τὸ ἀγάμμα γίνεται καὶ κατὰ μαχαλάδι, ὅτε πολλὴ θεοῦ. Πρέπει, ὅμως, τὰ ὑπαίθρου μέρες ἀνοιχτοὶ καὶ ἴδιοι, γιὰ νὰ ἐπιβρεθῇ, νὰ γίνεσθαι γλήδικα καὶ χορὸς.

(βλὸν ἐλλογῶν ἐπὶ ἑκαστῷ βρωτ. ἢ βελ. 30).

2. Στὸν τόπον καὶ ἡ φωτιά αὐτὴ, λέγονταν καὶ λέγεται φωτιά.

3. Ἡ φωτιά ἐπὶ ἀγάπτουν κυρίως, οἱ ἡλικιωμένοι. Ἀγάπτουν ὅμως, καὶ τὰ παῖδια. -

2. Τὰ ξύλα γιά τή φωτιά τὰ μαδεύουν, οἱ νέοι
 θε χειρονακ. ἀπό (10) μέρες, γιό μπροστά μαι
 φυλάτουν ἐνδριμένο μέρος. Ὁπίσης, μαδεύου
 καί κα μικρά παιδιά, στεγνά χορτά μ κα ζαρ
 ρίκα>> - Γιά τὰ τή διατηρήσουν ἀρκετή ἐ
 φέρει κατέκλυ που σημαίνει ἐπὶ φωτιά μαι δ
 του ξύλα, δασμούς πορναριῶν (πρίνων) ὅ
 μακα ἀμπέλων, ἀπ' αὐτοῖς τοῖς - Πολλή φ
 κλέπτουν ξύλα, γιά τὰ μὴ ἐνδοῦν τή φωτιά, ὅ
 ἐπὶ τὰ τῆ χειρονακ.

3. Τὰ ξύλα μεταφέρονται ἐπὶ καθωρισμένο μερ
 τῆ χειρονακ μαι κα τοποθετοῦν ἐν χειματιστῶν
 μεγάλο μέρος. Ὅλοι ἐπιδιώκουν οἱ φλόγ
 δικῆ καὶ φωτιά, γὰ ἐπιμεδαῖν γυλοκερ
 ἀπὸ εἰς ἄλλῃ.

Στον τόπο μας υπάρχει ενήθεια, τὰ λέχονται δια-
φορα ἀποκριάτικα τραγούδια. Δὲν γίνονται προκυ-
χέ, οὔτε ξορκία, οὔτε κρότοι καὶ ἄλλοι δόρυβοι.
Τὰ τραγούδια πολλὴν φορὴν ἀναφέρονται, οὐαὶ σω-
ματικά χαρίσματα τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν,
πρὶ ἀποσελοῦν τὴν παρτίαν καὶ εἶναι οὐκωπικά
καὶ παρακτικά. Ὅπως:

Ἐνα γέρος γεροντάκος εἶχε κράνα φορτωμένα,
Κι ἔρεξαν οἱ χῆρες ὅλε, κι ὅλε πῆραν 'πὸ μιὰ χούφτα
Καὶ μιὰ χάρα κακομοῖρα δὲν ἐπρόλαβε τὰ πάρη,
Παίρνουν ἑτάζουν τὰ γουρβαῖα, πέφει 'τα μὲ δύο κεφάλια
Τοῦτα εἶναι γιὰ τὸ μέγα τί εἰν' τὰ οὐκώλια μου καμεμένα!
Πολλὴν φορὴν καταλήχουν ἐπὶν αἰσχρολογία:
Πεοῦ-πεοῦ-πεοῦ, μπρέ-μπρέ-μπρέ,
Τὸ κριτεβίτσα τοῦ κορίτσι, δὲν μπορεῖ τὰ καλουρήση,
Δὲν μπορεῖ τὰ καλουρήση, πέντε χλιάρια νὰ χεμίση!
Καί:

Πεοῦ-πεοῦ-πεοῦ, μπρέ-μπρέ-μπρέ,
Τίς τραγὴ τίς ἀποκριέ, ἀποκρεῦν' ἀπὸ τυρί
Ἀποκρεῦν' κι ἀπὸ μαλλί!.....

2. Γύρω και παίω από τή φωτιά ζήσαντες πηδύρ-
 ρα και χοροί. Τήν φωτιά τήν πηδούτ από πα-
 πολλήν φρενύ, δλοι. Κραά το πηδύμα, λέγοντε
 για τόν καθενα πειράγματα και δειλία.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ
 (δύο βελώνες σε ένα σελήνη)

Στις φωνές, τα τελευταία χρόνια, καίγονται και
λάουτα, από τροχούς τρακτεριών, άραξιών, κ.λπ.
Από χάνεται, γιατί διατηρείται ή φωνή άρκετά
ώρευ.

Ούδέποτε υπήρχε έδιμο, τα καίγονται όμοιό-
ματα, όσον τόπο μας.

Τα τελευταία χρόνια, ή βνήθια τα λένονται
τραχυνόδια με ανώχρόλογα, περιωριόθηκε σε με-
γάλο βαθμό και σχεδόν κόνεψι τα βυλίκυη.
Μαχητόφωνα ή γραμμόφωνα έξυπνιστούν τις
παρίες, που ως τις 12 τα μεσάνυχτα, συνεχι-
ζουν τους πυρρίχιους χορούς των. Σε ώριμέ-
νυ παρές χρησιμοποιοῦνται για τό χορό και
τοπικά μουικά όργανα, όπως κλαρίνο, βιολί,
τσαμπουρά. - Πριν διαλυθή ή παρέα, βνήνεται
καλά ή φωνή. -